

KÖZÉLETI VÁROSI LAP

NAPONTA TÖBB,
FRISS CIKK A
www.budaorsinaplo.hu
ONLINE ÚJSÁGON!

**VIDD
MAGADDAL**

Budaörsi Napló

XXXI. ÉVFOLYAM 9. SZÁM 2022. SZEPTEMBER-OKTÓBER

**ÓRIÁSI
KERÉKPÁR
VÁLASZTÉK!**

INTERSPORT
FLAGSHIP STORE BUDAÖRS
KINIZSI ÚT 5/A.

**AKCIÓS MODELLEK
SZAKTANÁCSADÁS
INGYENES MENETKÉSZ BEÁLLÍTÁS**

INTERSPORT
THE HEART OF SPORT

SZÍNHÁZ

Berzsenyi Bellaagh
Adámmal

8.
oldal

TERRANEWS

**Energia,
te drága!**

6.
oldal

KARVÁZY
OPTIKA

**TARTALÉK SZEMÜVEG
40% KEDVEZMÉNNYEL**

KÖVETKEZŐ LAPSZÁMUNK OKTÓBER KÖZEPÉN JELENIK MEG!

AZ ULTRAHANG TÖBB MINT KÉPALKOTÁS

AZ EGYIK LEGELTERJEDTEBB DIAGNOSZTIKAI MÓDSZER, AMELY:

- ✓ KOCKÁZATMENTES
- ✓ BÁRMIKOR ELVÉGEZHETŐ

Erek, inak, izmok, ízületek, hasi szervek, pajzsmirigy és a szív vizsgálatára alkalmas.

Pozitron-Diagnosztika Központ
1117 Budapest, Hunyadi János út 9-11.

+36 1 505 8888

www.pet.hu

info@pet.hu

Metróvas

Betonacél-feldolgozó
és Kereskedelmi Kft.

- Betonacél-értékesítés szálban
- Betonacélvágás, hajlítás
- Betonacélháló-értékesítés

1117 Budapest, Hunyadi János u. 162.
Tel./fax: 204-2877, 06 (30) 9334-932

Beton

- Betoneladás
- Betonszivattyúzás
- Betonszállítás
- Betontermékek (járda, szegélykő stb.)

2040 Budaörs, Nadas u. 1.
Tel./fax: 06 (23) 430-420
Tel.: 06 (30) 9414-714

VÁRUNK A SUZUKI VILÁGNÁL

**ELÉRHETŐ HIBRIDEK
MINDENKINEK**

2040 Budaörs, Keleti u. 2.
Nyitvatartás: H-P 8-17-ig, Sz: 9-13-ig
Telefon: 06 23/803-903

2509 Esztergom-Kertváros, Retek utca 4.
Nyitvatartás: H-P 8-17-ig
Telefon: 06 33/599-107

www.suzukivilag.hu

A kép illusztráció, a tájékoztatás nem teljes körű, a változtatás jogát fenntartjuk. További részletek a Suzuki márkakereskedéseken vagy a suzuki.hu oldalon.

„Nagyon komoly feszültségekkel vágunk bele az új tanévbe”

POLGÁRMESTER:

Augusztus 31-én a budaörsi oktatási és kulturális intézmények vezetőinek tartottak évnyitó ünnepséget a városháza dísztermében, ahol Wittinghoff Tamás polgármester bemutatta az önkormányzat támogatásával megvalósult nyári felújításokat, és összegezte a 2022/23-as tanév legfontosabb feladatait és változásait.

„Ha stílszerű akarnék lenni, akkor most bemutatót tartanék a fatüzelésű vaskályhák szakszerű használatáról. A viccet

félretéve: tragikus, hogy itt tartunk a 2022-es tanév elején” – mondta. Kiemelve, hogy „nagyon komoly feszültségekkel vágunk bele az új tanévbe. A szakszervezetek sztrájkokat helyeztek kilátásba, a tanári kollektívák polgári engedtlenségget fontolgatnak, diákok tízezrei készülnek szolidaritási tüntetésekre. De egyelőre minden süket fülekre talál.”

„Budaörsön mindig egy kicsivel jobb a helyzet. Nálunk is van már tanárhiány, és sok óvónő is hiányzik, de a helyi intézményrendszer még mindig képes minőséget nyújtani. Amennyire csak lehetett, soha nem engedjük el az iskoláink kezét: a Clementis ösztöndíjtól, az alapítványok támogatásán át sok mindennel próbáltunk segíteni, és ezeket to-

vábbra is folytatni fogjuk. (...) Valamennyi óvodában és bölcsődében idén is kisebb-nagyobb felújítások történtek, de nem maradt ki ebből sem a könyvtár, sem a színház, sem az Ifjúsági Klub. A legjelentősebb beruházásunk ezen a területen a Pitypang utcai intézményünk bővítése egy mini bölcsődével. 140 millió forintot költünk erre, és 14 fővel bővítjük a férőhelyek számát. Itt két 7 fős csoport kap majd helyet.”

Reflektálva a mai válságos helyzetre, a polgármester biztosította az intézményvezetőket, hogy az önkormányzat, amit tud, megtesz, hogy segítse az intézményeket az energiaárak robbanásszerű emelkedése és az elszabadult infláció okozta kihívásokkal szemben.

KEDVES

OLVASÓINK!

Mára mindenki megkapta az első megemelt rezsizsámlákat, ami bizony sokak számára egyszerűen kifizethetetlen, itt Budaörsön is, ami (állítólag?) az ország leggazdagabb települése. Vannak, akiknek a jövődelemben alacsonyabb, mint amennyit most – a kormány kommunikáció szerint „piaci áron” fizetnie kell. És ugye még enni is kellene. Íme néhány gyakran fogyasztott élelmiszer árának a növekedése a KSH hivatalos adatai alapján: 2022 augusztusban, az előző év azonos időszakához képest (%): margarin 66,9 - kenyér 64,3 - sajt 61,0 - száraztésztasza 57,9 - tejtermékek (sajt nélkül) 54,7 - vaj, vajkrém 54,5 - húskonzerv 51,6 - sertézsiradék 49,7 - péksütemények 45,4 - marhahús 44,3 - tartósított húsos ételek 43,2 - tojás 42,0 - rizs, hántalmányok 40,9 - baromfi 40,4 - édesipari lisztésáru 40,4 - cseréaliák, edények: 40,3 - állateledel: 40,3

No meg ruházkodni, és jó lenne könyvet venni, színházba és étterembe menni. Étterem? Olvasóink jól ismerik például még a Templom téren 18 éve megnyitott Aromit. Tavaly új helyre költöztek, anyagi okokból és szomorúan hallottuk pár napja, hogy be kell zárniuk, nem bírják tovább. De volna másik példát is, mert sajnos akit a pandémia miatti korlátozások nem vittek csödbe, azokat most a gazdasági válság szorongatja meg.

A polgármesterünk több fórumon elmondta az elmúlt néhány napban, hogy miközben mintegy 15 százalékkal nőtt azoknak a száma, akik szociális támogatásért fordultak a hivatalhoz (és még a folyamat elején tartunk), a város költségvetése is egyre nehezebben tartható, hiszen az energiaárak emelkedése miatt idén 460-500 millió forint többletköltsége lesz az önkormányzatnak, jövőre pedig 2 milliárd forinttal lesz drágább városi szinten az energia és ennek a dupláját kell majd befizetnünk úgynevezett szolidaritási hozzájárulásként az államnak.

Megoldási javaslatok? Remélhetően a jövő hónapban már ilyen kezdeményezésekről is be tudunk számolni, ezért akinek van ilyen a fejében, kérjük írja meg nekünk!

A SZERK.

Intézmény	Feladat	Összeg
Színház és JMMH	kazánház korszerűsítése	Br. 27,73 M Ft
Kamaraerdei Óvoda	csoport szobák előtti pergola fedés angolakna szigetelése kültéri elektromos kapcsolótábla	Br. 7,08 M Ft
Zippel-Zappel Óvoda	épület elektromos korszerűsítése	Br. 31,28 M Ft
Holdfény Óvoda	Menekülési útvonalba eső ajtó cseréje	Br. 1,89 M Ft
Mákszem Óvoda	belső udvaron gumiburkolat felújítása	Br. 15,48 M Ft
Pitypang Bölcsőde	Aula, csoportszobák burkolása PVC-vel	Br. 9,41 M Ft
Mákszem Óvoda	Radiátor szelepek cseréje termosztatikusra	Br. 1,39 M Ft
Pitypang Bölcsőde	Folyosó tűzvédelmi lezárása	Br. 0,55 M Ft
Pitypang Bölcsőde	1 db terasz csoportszoba terasz felújítása	Br. 9,9 M Ft
Pitypang Bölcsőde	Irodákban 4 db multi klíma cseréje	Br. 6,8 M Ft
Pitypang Bölcsőde	2 db Ariston kazán cseréje (régie épület)	Br. 2,75 M Ft
Pitypang Bölcsőde	Telefonközpont cseréje	Br. 2,75 M Ft
Százszorszép Bölcsőde	udvaron aszfalt cseréje öntött gumi burkolatra	Br. 11,66 M Ft
Kincskereső Óvoda	Vízóra akna szigetelése, felújítása	Br. 2,92 M Ft
Vackor Óvoda	Fejlesztő és elköltető szoba kialakítása	Br. 3,48 M Ft
Vackor Óvoda	Fsz-i ajtók cseréje	Br. 4,53 M Ft
Csicsergő Óvoda	Ételleift felújítása	Br. 3,5 M Ft
Csicsergő Óvoda	Labdafogó háló építése	Br. 0,96 M Ft
Csicsergő Rózsa u. 17.	Udvar felújítás	Br. 34 M Ft
Csicsergő Rózsa u. 17.	Csoportszobák árnyékoló	Br. 4,01 M Ft
Könyvtár	Villámvédelmi rendszer felújítása	Br. 5,3 M Ft
Ifjúsági Klub	Színpad elosztó cseréje	Br. 1,13 M Ft
Idősek Otthona	Régi épület kazánház ikerszivattyú cseréje	Br. 1,03 M Ft
Idősek Otthona	Új épület klímatiszálása	Br. 13,19 M Ft
Idősek Otthona	Új épület árnyékolók felszerelése	Br. 2,99 M Ft
Budaörsi Városi Úszoda	Kültéri strandmedence burkolat felújítása	Br. 35,43 M Ft
Budaörsi Városi Úszoda	Kültéri gyermek medence Witomat szekrény cseréje	Br. 4,61 M Ft
Budaörsi Városi Úszoda	Beltéri medencék vízforgató szekrények cseréje	Br. 4,61 M Ft

ÖSZTÖNDÍJ

JELES DIÁKOKNAK

Budaörs Város Önkormányzat Képviselő-testületének Szociális és Egészségügyi Bizottsága a 2022/2023. tanévre Közoktatási ösztöndíjpályázatot írt ki.

A PÁLYÁZATRA AZ

• az önkormányzat területén bejelentett lakóhellyel rendelkező,

• hátrányos szociális helyzetű tanuló jelentkezhet, aki **az általános iskola 7–8 évfolyama, gimnázium, szakgimnázium, szakiskola, illetve készségfejlesztő iskola nappali képzésében folytat tanulmányokat,** és az előző tanév folyamán

• tanulmányi átlaga általános iskolai tanulók, a gimnáziumban tanulók, valamint az érettségire adó képzésben részt vevő tanulók esetében **4,60–5,00 között,** szakképzésben résztvevő tanulók esetében **4,20–5,00 között** volt;

• országos vagy nemzetközi tanulmányi, szaktantárgyi versenyen 1–10 helyezést ért el.

A szükséges dokumentumok a www.budaors.hu honlapról tölthetők le vagy átvehetők személyesen a polgármesteri hivatalban.

További információ a (23) 447 887 telefonszámon kérhető.

Benyújtási határidő:
szeptember 30.

SZÉLES ÖSSZEFOGÁS

Szépültek az iskolák

tervezett forrás. Sajnos, alapvetően ugyanez a helyzet a felújításokkal is. Az irányelv az, hogy kizárólag életveszély, balesetveszély hárítható el. Ezeket elhárítottuk, melyekhez némi anyagköltséget biztosított a Tankerületi Központ.

Miből finanszírozták ezeket, a Tankerület biztosított-e rá forrást vagy az iskola alapítványi pénzből?

1. K.: Mindkettő.
2. V.: Legfőképpen tantermek belső felújítása történt meg. Ezek túlnyomó többsége festési munkát volt. Ezen kívül az egyik tantermben lecseréltük a padlót. A Tankerület az anyagbeszerzést biztosítja, a szakmunkát a szülők végzik. Alapítványunknak nem profilja ilyen akció finanszírozása, de az utóbbi években bizonyos munkákat kénytelenek voltunk ezen keresztül is meg támogatni. Ebben az évben, kizárólag erre a célra, közel félmillió forintot adtak össze támogatóink.

Az önök iskolájában, a nehéz helyzetre való tekintettel, volt-e szülői összefogás, "társadalmi munka" a munkálatok során?

1. K.: Nem igényeltük, nem szeretnénk élni vele, ha nem elengedhetetlen.
2. V.: Széles összefogással valósult meg, ami megvalósult. Nagy köszönet, annak a közel száz szülőnek, akik ebben dolgoztak.

B. É.

Milyen felújításokat, beruházásokat terveztek a nyári szünet ideje alatt elvégezni, illetve ezekből mi valósult meg?
K.: Falfestést, falmegújítást, udvarátépítést.

1. V.: Mindenekelőtt le kell szögezmem, hogy beruházások tervezéséről szó sem lehet. Erre évek óta egyáltalán nincs

ÚJABB POLGÁRI ENGEDETLENSÉGI AKCIÓ AZ ILLYÉSBEN

Újabb polgári engedetlenségi akció kezdődött az Illyés Gimnáziumban szeptember elején. Továbbra is a tanárok anyagi és erkölcsi megbecsülése miatt állnak ki a csatlakozó pedagógusok, mert úgy vélik a megbecsülést máig nem kapták meg és a munkájukat egyre nehezebb körülmények között kell végezniük.

Első nap 8 és 10 óra között nem vette fel a munkát 33 tanár. Ahogy az egyik fő szervező, Tollner József elmondta, ez akkor lenne hatékony, "ha országosan egységesen csinálnák a pedagógusok, és úgy állnának bele hogy az ne fájjon nagyon, de azért legyen látványos."

Amit úgy szeretnének elérni, hogy a következő napokban, hetekben minden reggel más-más szakos tanárok tagadják meg a munkát.

Azóta a polgári engedetlenséggel élő tanárok levelet kaptak a tankeruletektől, amelyben kirúgással fenyegették meg őket. A lehetséges retorziót fideszes kormánytárogatok több fórumon megisméltették.

AJTÓ-, ABLAKJAVÍTÁS, ASZTALOSMUNKÁK! KICSIBEN IS!
TEL.: +36-70/262-8598

DOBREV KLÁRA BUDAÖRSÖN

„A közös problémánk maga ...”

„Kedves Barátom! (...) Találkozzunk szeptember 2-án, pénteken 16 órától 17:30-ig Budaörsön a Friedmann-házban (...) Az eseményen Wittinghoff Tamás budaörsi polgármesterrel fogok beszélgetni. (...) Dobrev Klára”

A meghívót azok az ellenzéki érzelmi lakosok kapták meg e-mailen is, akik az elmúlt években regisztráltak a DK oldalán. Holott fél évvel az országgyűlési választások után egy "normális demokráciában" az emberek nem járnak politikai fórumokra, nem politizálnak aktívan. De hol "normális" ma Magyarország? Így miközben az eseménnyel egyidőben Budapesten a diákok tüntettek a pedagógusokért és önmaguk jövőjéért, a Friedmann ház étterme/konferencia terme és a büfé előtere jócskán megtelt, sőt még a nyitva lévő ablakokon keresztül is tucatnyian követték a benti párbeszédet.

A két politikus viszonylag röviden, az első háromnegyed órában foglalták össze **Hegyesi Beáta** moderátor (aki a DK 2. országgyűlési jelöltje) kérdéseire válaszolva, hogy miként látják a mai helyzetet és hogy érzik ebben a helyzetben magukat.

"A gazdaságot rendbe lehet hozni, de a morális pusztítást sokkal nehezebb lesz helyreállítani" – emelte ki Wittinghoff Tamás. Aki a kormány legfőbb bűnei között a túlzott központosítást emelte ki, az önkormányzatiság felszámolását és a civil szerveze-

tek ellehetetlenítését. Hozzáteve, hogy "legalább még másfél óráig tudnám sorolni Tiborc panaszait", de mint Budaörs polgármestere végül is azt jegyezte meg, hogy az energiaáremelések idén mintegy 460-500 millió forint többlet ter-

elszántsággal április 3-a előtt megtettünk a kormányváltásért. Lépünk, de mit?" A válasz lényege, hogy a következő hetekben, hónapokban, ahogy az emberek élete romlik, úgy fog a Fidesz politikai ereje csökkenni. Az el-

het jelentenek a városnak, jövőre pedig miközben 4 milliárdot von el az állam szolidaritási adóként a település saját bevételeiből, a közvilágításra és fűtésre stb. 2 milliárd forinttal kell majd költeni.

Sok szó esett a Magyarországnak az Európai Uniótól járó támogatási pénzről is, ami – ahogy Dobrev Klára fogalmazott – "nagyon kell, nagyon kell, és egyetlen ember kezében van a döntés, hogy ezt megkapjuk-e..., és ez nem más mint Orbán Viktor. (...) aki, ha úgy dönt, jön a pénz, de ha neki fontosabb a hatalma, akkor nem jön."

A fórum második felében a közönség sorából érkeztek kérdések. Többen azt várták, hogy Dobrev Klára mondja meg, "mit tudnánk még annál többet tenni, amit hatalmas energiával és

OKTÓBER 1-ÉN VESZÉLYES HULLADÉK GYŰJTÉS LESZ

Budaörs Város Önkormányzata a BTG Nonprofit Kft. közreműködésével lakossági veszélyes- és e-hulladék gyűjtést szervez 2022. október 1-én, szombaton.

A törvényben is rögzített szabályozást figyelembe véve veszélyesnek minősülnek olyan anyagokat tartalmazó hulladékok, amelyek a talajba, a felszíni, a felszín alatti vizekbe vagy a levegőbe jutva, az egészségre és a környezetre kockázatot jelentenek.

BŐVEBBEN:

<https://budaorsinaplo.hu/oktober-1-en-veszelyes-hulladek-gyujtes-lesz/>

Házhoz menő lomtalanítás a kertvárosi részben évente egy alkalommal vehető igénybe, előzetes időpont egyeztetést követően.

BŐVEBBEN:

<https://budaorsinaplo.hu/hazhoz-meno-lomtalanitas-a-kertvarosai-reszben>

A lakótelepen szeptember 10-én volt „közterületi gyűjtőakció”, amit a BKM Nonprofit Zrt. FKF Hulladékgyűjtő Divíziója végzett el. A következő itt jövő ősszel esedékes.

MÉSZÁROS ZOLTÁN Szobafestés, mázolás, tapétázás
www.festomeszi.hu
06 30 9 602 180

BŐVEBBEN:

<https://budaorsinaplo.hu/dobrev-klara-budaorson-a-kozos-problemanak-maga-orban-viktor/>

**BIZTOS
PARKOLÓ-
HELY
KEDVEZMÉNYES
ÁRON**

A Puskás Tivadar út mentén található murvás parkolóban, bármelyik irodaépülettől maximum 200 méter távolságra kínálunk lehetőséget, hogy ne kelljen az utcán parkolóhelyet keresgélni.

**P BÉRELHETŐ
PARKOLÓ**

Térfigyelő rendszerrel ellátott, kültéri parkolóhelyek.
Rendelkődjen a Terrapark Kft.-nél +36 23 423 323

Bárki bérelhet tőlünk parkolót, rendkívül kedvező áron, de a saját bérlőink az alapárból további kedvezményt kapnak.

Hívjanak bennünket a táblán is látható **0623/423-323**-as telefonszámon, rövid idő alatt szerződést köthetünk és máris megkapják a belépőkártyát a sorompó nyitására.

**Energia,
TE DRÁGA!**

Az energia árak emelése jelenti az egyik legnagyobb problémát idén ősszel Magyarországon, így Budaörsön is, mind a magánszemélyeknek, mind a gazdálkodó szervezeteknek. Ezért arra kértük Bagossy Sándort, a Terrapark pénzügyi vezetőjét, hogy mondja el nekünk, ez vajon miként jelentkezik majd a bérlők költségeiben? Illetve mit tervez a Terrapark Kft. a megnövekedett terhek enyhítése érdekében?

„Az energia árak növekedése illetve a magyar gazdaságban is tapasztalható inflációs nyomás rendkívül nehezíti a 2023. évet. Jelenlegi ismereteink szerint a jelenleg érvényes áramár két-háromszorosára nőhet, míg a gáz ára a „C” irodaépület esetében közel ötszörösére, a „D” épületeink esetében pedig (a korábban kötött többéves szerződésünk lejártá után) közel tízszeresére nőhet. Hangsúlyoznám, hogy mai (2022. augusztus végén! - a szerk.) ismereteink alapján kalkulálunk ezen értékekkel.

Mivel az energiaköltségek az általunk kezelt irodák üzemeltetési költségelszámolásában mintegy 30-35 százalékot tesz ki, ezért az üzemeltetési kiadások megduplázódása sem zárható ki.

A Terrapark Kft. azonban mindent megtesz annak érdekében, hogy csökkentse az irodaépületek energiafogyasztását. Egyrészt igyekszünk az energiabeszerzések területén a bérlőink számára legkevésbé megterhelő szerződéseket kötni. Másrészt megkezdjük

az energiafogyasztás csökkentését, egyebek között LED lámpák felszerelésével. Az energiahatékonyság növeléséhez azonban a bérlőink együttműködését is kérjük, hogy a korábbiaknál is jobban figyeljenek oda a feleslegesen világító lámpákra, a nyitott ablak melletti hűtésre, fűtésre és minden egyéb, emberileg elvárható gondosságra e téren.”

A TERRAPARK

HOSSZABBÍTÓK:

Bellinda Hungary Kft.

D1 épület 141 m²

Goodmills Magyarország Malomipari Kft.

D3 épület 347 m²

Flaga Hungaria Kft.

C/A épület 353 m²

Haan Studio Kft.

D9 épület 132 m²

Nova-Invest Kft.

D3 épület 72 m²

Tentus-2004 Bt.

D9 épület 35m²

ÚJ BÉRLŐ:

PONDIUS Szolgáltató és Építő Kft.

D9 épület 100 m²

**BELLINDA HUNGARY KFT.,
KONCZ KRISZTINA TERÜLETI VEZETŐ:**

A Terraparktól 2002 óta bérelünk irodahelyiséget. Először a Neumann János utcában volt a székhelyünk. Jelenlegi irodánkba - Baross u. 165. - 2013 őszén költöztünk. Az irodaház kellemes környezetben található, legtöbb partnerünk központja szintén a közelben van. Így a személyes kapcsolattartás is könnyebb számunkra. Az sem volt mellékes szempont, hogy dolgozóink a közelben laknak, így a bejárás nem megerőltető. Az irodaház jó fekvésű, mindenféle közlekedési eszközzel könnyen megközelíthető. Fontos megemlítenünk, hogy bármilyen problémánkra, kérésünkre igen hamar találnak megoldást az irodaház kollégái.

A hosszabbítás mellett ugyanazon érveket tudom felsorakoztatni, amiért ezt az irodát választottuk. Nem mérlegeltünk más megoldást.

A Bellinda Hungary Kft. 30 éves múltra tekint vissza alsóruházati termékek gyártásában és forgalmazásában. Természetes kényelmet és innovatív termékeket kínálunk a kelet-közép-európai régióban hölgyek és urak számára egyaránt. A piac változásaihoz alkalmazkodva mindig keressük azokat az innovációkat, amelyekkel termékeink használatát nélkülözhetetlenné tudjuk tenni. Idén tavasszal például a mindennapi viselethez használt harisnya, zokni, női és férfi fehérnemű széles kollektívája újonnan bővült testápolási termékekkel, a menstruációs női alsóikkal, amelyek kényelmes és fenntartható alternatívát kínálnak a hölgyeknek „azokra a nehéz napokra”. Illetve 2023 tavaszára egy újabb termék bevezetését tervezzük, a Bye Oops Moments női alsót, amely diszkrét védelmet nyújt a mindennapi vizeletszivárgással küzdő hölgyek számára.

**GOODMILLS MAGYARORSZÁG MALOMIPARI KFT.,
DARÓCZI BALÁZS ÜGYVEZETŐ:**

Vállalatunk, a GoodMills Magyarország 2013 februárja óta bérel irodát a budaörsi Terraparkban. A helyszínválasztásban szerepet játszott a vállalat vezetésében és a menedzsmentben a budapesti vagy fővárosi agglomerációból bejáró kollégák arányának a növekedése. A központi iroda megnyitásával gyorsabban és hatékonyabban megközelíthetővé váltak a vállalat malomüzemei.

A hosszabbítás mellett szólt, hogy az elmúlt években kialakult egyfajta kötődés a városhoz és a környezethez és a lokáció is beváltotta a hozzá fűzött reményeket. Természetesen más lehetőséget is mérlegeltünk - hasonlóan kedvező lokációs tulajdonságokkal számolva -, de az üzemeltető által nyújtott szolgáltatás minősége és az ezzel összhangban lévő árajánlat

„győzött”. Továbbá a meghatározó kereskedelmi partnereink egy része szintén itt helyben Budaörsön, vagy a közelben Budapesten, illetve Pest megyében tart fenn központi irodát.

Mi az, ami leginkább megnehezíti az idén cégünk életét? A jelen gazdasági környezet változásai és aktuális nehézségei mindenki számára, számunkra is kihívásokat eredményeznek. Ezen túl az iparágunk sajátosságai fokozottan érintenek bennünket az idei évben. Ezek megoldásához „házon belül” keresünk válaszokat.

Amire büszkék vagyunk, hogy piacvezető liszt márkánk, a Nagyitka sikere töretlen. Bár nem a legolcsóbb, ami ma kapható, a minőségével, megbízhatóságával és széles választékával egyre több vásárló tetszését sikerült elnyernie.

**PBA INSURA ZRT.,
GALÁNTAI ZSOLT ÉRTÉKESÍTÉSI IGAZGATÓ:**

Az irodánkat 2015 óta béreljük, melynek méretét időközben növeltük, és ennek érdekében akkor egy emelettel feljebb költöztünk. Számunkra megközelíthetőség szempontjából ideális helyen található a Terrapark, hiszen országos partneri és ügyfél hálózattal rendelkezünk, és a központi irodánk Győrben található. A hosszabbítás mellett tehát ez szólt, illetve, hogy jól érezzük magunkat a Terraparkban, elégedettek vagyunk a bérbeadó által nyújtott szolgáltatásokkal és a cégnél dolgozó kollégákkal.

Több alkalommal hosszabbítottunk már szerződést, és minden hosszabbításnál elemezzük a környékbeli irodabérleti piac lehetőségeit, de végül mindig a folytatás mellett döntöttünk. A cégünk életét megnehezítő tényezők mérséklésében a Terrapark sajnos nem tud segíteni, illetve eddig nem kértünk segítséget tőlük, de köszönjük az ötletet, hamarosan megpróbáljuk. Amit magunkról kiemelnek: cégünk 28 éves születésnapját ünnepeltük idén. Többségi tulajdonosi körünk alapítás óta nem változott, és 300 ezer ügyfél biztosítási igényeire nyújtunk teljeskörű megoldást.

BERZSENYI BELLAAGH ÁDÁM:

„Már senkinek nem kell bemutatnunk a Budaörsi Latinovits Színházat”

Berzsenyi Bellaagh Ádám, mint a Budaörsi Latinovits Színház igazgatója az első ötéves ciklusában az utolsó évadra készül.

Bízunk benne, hogy a megkezdett átalakításokat, mind a technikai feltételek, mind a szervezeti rendszer és főként a művészeti munka terén a későbbiekben is folytathatja majd, de önkormányzati tulajdonú intézményről lévén szó, ez nem az ő döntése lesz jövőre. Az interjú időpontjában, augusztus végén „Az üzlet az üzlet, avagy eladó a menyasszony” olvasópróbái kezdődtek el, hiszen Csiky Gergely egyik legsikeresebb színművének, „A proletároknak” a Mohácsi-testvérek, Mohácsi János és Mohácsi István által leporolt átírata lesz az új évad idei első bemutatója. Egy másik, aktuális információ, hogy a budaörsi színház 12 fős társulatából Hartai Petrát a legjobb női főszereplő díjára jelölte a Színházi Kritikusok Céhe az 2021/2022-es évadban, a „Katharina Blum elvesztett tisztessége” című előadásban nyújtott alakításáért.

Bár korábban öt évet már dolgoztál itt, a Budaörsi Latinovits Színházban, mint művészeti vezető, ez a mostani lesz az első ötéves igazgatói ciklusod utolsó évada. Amiben ugye volt két covidos év, most pedig a kiszínházak anyagi helyzete vált országosan bizonytalanná, így nehéz mérleget és terveket készíteni. De megpróbálnád?

– Igen, ez egy ciklus vége, és ha mérleget készítünk, akkor az biztos, hogy az induláskor kitűzött cél érdekében, miszerint professzionális színházat szeretnénk itt létrehozni, nagyon sok mindent megtettünk már, de nyilván még nagyon sok teendő hátra van. Te-

hát a következő öt évben folytatni szeretném ezt a munkát.

A pandémia és az egyre inkább érezhető gazdasági válság milyen hatással volt, van a budaörsi színházra?

– Nyilván a körülményeket teljesen megváltoztatta, ahhoz képest, amikor a pályázatomat négy éve megfogalmaztam, és ezzel a működési feltételeket is, de a terveket, a célokat nem. Tehát maradt a fejlődés a cél, mind az infrastruktúra területén, mind úgy, mint szervezet, mint kiszámítható és biztonságos munkahely, és mind – ami a legfontosabb – a művészi ambíciókban. Továbbá a közönséggel való kapcsolatban, hogy egyre szélesebb réteget érjünk el, földrajzi szempontból és életkorilag egyaránt. Most 3 éves kortól játszunk 100+ éves korig, hiszen mi vagyunk „a város színháza”, és ennek az elvárásnak szeretnénk is megfelelni.

Milyen infrastrukturális fejlesztésekre került sor eddig?

– Óriási dolognak tartom, és több éves egyeztetés eredménye, hogy az önkormányzat elkezdte megépíteni a raktárunkat, amiben végre az időjárástól függetlenül és biztonságos módon, rendeltészerűen tudjuk tárolni a diszleteket és a jelmezeket. Továbbá a Jókai Mór Művelődési Házzal együttműködve megújítottuk a színpadot, többek között a portált (azt a „fekete falat”, amit látnak a nézők szeméből a színpad körül), ezáltal nagyobb és jobban használható lett a tér. Megújult a komplett nézőtér, és mivel mostantól soronként emelkedik, javult a láthatóság. Fejlesztettük a fénytechnikát, és a falakban a kábelezést, az elektromos elosztó cseréjével elhárult az üzemzavarok, zárlatok veszélye. Az ügyelők berendezés most már tényleg 21. századi. Hangsúlyoznám azonban, hogy ez egy folyamat, egymásra épülnek a kisebb-nagyobb beruházások. Mi a fejlesztések után is kis színház

maradunk, nagyszabású, zenés darabokat a későbbiekben sem fogunk előadni, de ezen a méreten belül már elmondhatjuk, hogy a technikai feltételeink korszerűek, hasonlóak, mint egy fővárosi kis színházban.

Második területként a szervezetet említetted...

– Igen. Nagy előrelépés, szintén a biztonság szempontjából, hogy a műszaki személyzet állandó lett, főállásban tudjuk foglalkoztatni például a díszítőket, míg korábban megbízással dolgoztak külsős vállalkozóként. Továbbá a szeptemberi önkormányzati képviselő-testületi ülésen kerül napirendre, hogy a KATA-törvény módosítása okán társulatunk állandó tagjait is munkaszereződéssel foglalkoztathassuk, egyelőre határozott időre, erre az évadra. Ez persze költségesebb megoldás, de hosszú távon biztosabb a munkáltató és a munkavállaló szempontjából is.

Mi alapján differenciálsz a színészek bérének a meghatározásánál? Hogy mennyit játszanak vagy mennyire elismert művészek?

– Mindenkiel egyéni alapodunk meg, és igen, nagyon hangsúlyos, hogy milyen az illető leterheltsége a színházban. Mert gondolj bele, aki négy előadásban is benne van, az augusztustól a következő nyár végéig naponta folyamatosan bejár próbálni! De nyilván

ván számít az életkor, a tapasztalat, hiszen jelentős művészek vannak a társulatunkban, őket anyagilag is el kell ismernünk, amennyire a lehetőségek engedik. Ez pedig már nem is csak igazgatói, hanem inkább művészeti vezetői kompetencia, hogy kit, mennyire foglalkoztatunk az adott évadban, hogy a színpadon ne mindig ugyanazok, hanem különböző találkozások jöjjenek létre, és hogy a színészek szakmai fejlődése is biztosítva legyen, ne skatulyázzunk be senkit.

Visszakanyarodva a szervezeti fejlesztéshez, mi tartozik még ide?

– Nagy lépést tettünk előre a belső információáramlás megkönnyítéséért. Továbbá most mutattam be új kollégánknak, Zsigmond Nórárt, aki a sajtóval is tartja mostantól a kapcsolatot, de az ő feladata a teljes marketing, amit korábban hárman csináltak. Az értékesítés területére is nagyon jó új kollégákat találtunk, így a szervezésvezetővel együtt már hárman vannak.

Művészeti vezető továbbra sem lesz külön? Hiszen amikor igazgató lettél, ez a pozíció megszűnt.

– Költséghatékonysági szempontból azt gondolom, hogy a színház mérete nem indokol egy önálló művészeti vezetői státuszt, mert az igazgatás mellett el tudom látni ezt a tevékenységet is, pontosabban azzal folyamatosan össze-

kötvé. Viszont ami újdonság, hogy hivatalosan elindítottunk egy művészeti tanácsot, ami rajtam kívül három fix tagból áll: a színház két dramaturgjából, valamint korábbi sajtóunk, Bognár Éva is itt kapott új szerepet, mint művészeti tanácsadó. És mindig meghívjuk majd a tanács ülésére az adott produkciók rendezőit is, hogy kikérjük a véleményüket. A tanács fő feladata a tanács művészeti munka belső elemzése, kontrollja és a meglévő előadások nyomon követése.

Azzal kezdtük a beszélgetést, hogy professzionális színházat szeretnél volna, illetve szeretnél, és ez elsősorban mégis csak a művészi munka színvonalában mérhető...

– Szerénység nélkül mondhatom, hogy elég jó hírünk van már mind a szakmában, mind a közönség visszajelzései szerint. Egy mai hír, hogy Hartai Petrát, társulatunk állandó tagját a legjobb női főszereplő díjára jelölte a Színházi Kritikusok Céhe a 2021/2022-es évadban, a „Katharina Blum elvesztett tisztessége” előadásban nyújtott alakításáért, továbbá „Az osztály vesztése” című produkciónk a legjobb ifjúsági előadás kategóriában került be a legjobb három közé. A díjról októberben döntene majd. Örülök neki továbbá, hogy a „Szentivánéji álom” című előadásunk lett a Városmajori Színházi Szemle nyitódarabja

augusztus végén, és októberben megyünk például vendégjátéokra Stockholmba az „Apa, anya, fiú, lányal”. Azt gondolom, hogy az új évadunk programja magáért beszél. „Az üzlet az üzlet, avagy eladó a menyasszony” olvasópróbái már elkezdődtek, ez Csiky Gergely egyik legsikeresebb színművének, „A proletároknak” a napjainkra aktualizált változata. Mohácsi János most először rendez nálunk, és vele dolgozik a testvére, Mohácsi István is. De ha már neveket említek, azt hiszem, hogy a ötödik alkalommal visszatérő Alföldi Róbert mellett büszkék lehetünk arra, hogy a Kossuth- és Jászai-díjas Zsótér Sándor, aki most először jön, nálunk rendezi meg a „Kurácsi mama és gyermekeit”.

Az évad előadásainak a megtervezésekor szempont, hogy legyen köztük komolyabb és vidámabb is?

– Persze, hiszen ez a feladatunk, de azért a vidámabb, illetve szórakoztatóbb sem feltétlenül könnyedebb. Talán a gondolatiság és a mának szólás az elsődleges szempont a darabok kiválasztásánál.

És még mi? Például, hogy ismert szerzője legyen, vagy hogy inkább kapjanak a fiatalok is lehetőséget? Talán kilenc-tíz éve volt egy olyan bemutató, „Budaörs éjjel-nappal” címmel, amit több

„ifjú titán” írt és hát egy jó nagy zagyaság lett belőle.

– Ez még nagyon az elején volt, és az volt a fő probléma, hogy nem volt összeszokott a csapat, illetve nem volt, aki összefogja őket. A fiataloknak azonban meg kell adni az esélyt, ilyen például a mostani évadban a friss rendezői diplomás Csábi Anna, aki azt kérte korábban, hogy nézzem meg az eddigi munkáit, és most ő jegyzi az egyik ifjúsági előadásunkat, Mark Haddon – Simon Stephens: „A kutya különös esete az éjszakabánt”, novemberben lesz a bemutató. Magának a darabnak a kiválasztását egyébként nem én vagy mi, belsőök döntjük el, hanem a meghívott rendezőre bízom, hogy tegyen javaslatot, hiszen akkor lesz ihletett. De azt szoktam kérni, hogy a rendező gondolja át, kiből áll a társulatunk, és mi az, amit velük, rajtuk keresztül szeretne elmesélni.

Amikor kilenc éve a legelső interjút csináltuk veled, azt mesélted, hogy fiatal, kezdő művészeti vezetőként csak úgy odamentél ismert rendezőkhöz, színészekhez és meghívtad őket Budaörsre. Most már inkább ők kopogtatnak nálad?

– Sok megkeresést kapunk szerencsére, de elsősorban persze fiataloktól. Azt azonban már senkinek nem kell bemutatnunk a magyar színházi világban, hogy mit is

csinált eddig a Budaörsi Latinovits Színház.

A legelső kérdésben már érintettem, de tovább léptünk rajta: most, hogy a színházak, illetve általában a kulturális intézmények anyagi helyzete Magyarországon bizonytalanná vált, lecsökkent vagy megszűnt az állami támogatásuk, nálatok mi a helyzet?

– Nagyon bizonytalan mindenkinek a helyzete, így a miénk is. Ami biztos, hogy fenntartónk a Budaörs Város Önkormányzata, amelynek van egy közös működési szerződése a szakminisztériummal, amit 2020-ban kötöttek meg, és idén év végéig tart, illetve egy kitétel szerint ezt az idén ősszel újra kell tárgyalni. A jövőbe tehát nem látok, de azt elmondhatom, hogy mióta én vagyok az igazgató, a munkákkal kapcsolatban sem az önkormányzattól, sem a minisztériumtól semmilyen negatív jelzés nem érkezett, sőt, nagyon produktív volt az együttműködés. Ennek köszönhetően tudtunk nagy lépésekkel fejlődni.

A színház költségvetésében mekkora a jegyeladásokból a bevételek aránya?

– Történelmileg 20-22 százalékos. Most az a célom, hogy érje el a 25 százalékos stabilan és idővel haladja meg a 30 százalékos. Árbán egy picivel alatta vagyunk a fővárosi prózai színházi áraknak és egy picivel fölötté a vidéki, prózai előadások jegyárainak. A fő akadály annak, hogy a saját bevételünk lényegesen növekedni tudjon, az a közös épület-használat a művelődési házzal, és ez belátható időn belül aligha változik. Az itt folyó művészeti munka színvonala ma már sokkal jobb a fizikai körülményeinknél. De véletlenül se szeretnék panaszkodni, hiszen igen hálásak vagyunk a fenntartónak, hogy a fent felsorolt fejlesztéseket megcsinálhattuk. Úgy kezdtem az interjút, hogy sok teendő van még hátra, mire minden téren professzionális színház leszünk, és hadd fejezzem be azzal, hogy ezeket szeretném az adott körülmények között minél jobban felpörgetni.

ELLER ERZSEBET

TIZEDIK ÉVADNYITÓ LATINOVITS NÉVEN

Szeptember 1-jén este volt a Budaörsi Latinovits Színház évadnyitója. Az eseményen a színház szinte valamennyi munkatársán kívül jelen volt Wittinghoff Tamás polgármester is. Berzsenyi Bellaagh Ádám igazgató többek között beszámolt a szezonra tervezett repertoárról, a nyáron elvégzett felújítási munkálatokról, a személyi változásokról és az intézményt érintő különböző elismerésekről.

A polgármester elsősorban az előttünk álló nehéz helyzetről beszélt. Például arról, hogy az energiaárak emelkedése miatt – és mert a hivatal az úgynevezett végső menedékes árat fizeti – idén 460-500 millió forint többletköltsége lesz az önkormányzatnak, jövőre pedig 2 milliárd forinttal lesz drágább városi szinten az energia. De igyekeznek mindent megtenni annak érdekében, hogy egy olyan fontos és meghatározó kulturális intézmény, amilyen a színház, zavartalanul tudjon működni.

A színház igazgatója sok mondanivalója miatt viszonylag hosszú beszédben tájékoztott a legfontosabbokról. Azon kívül, amit lapunknak adott interjújában elmondott, kitért arra is, hogy kerekén tizedik évadát kezdi meg a színház Latinovits néven és egyébként egész évben lesznek ezzel kapcsolatban élő beszélgetések és programok, illetve online tartalmak is. Azt is hangsúlyozta, hogy ebben a kemény világban, amelyben most élünk, ahol a háború, a gazdasági válság nehéz kihívásokkal kell megküzdeni, az évadra tervezett bemutatókkal egyben reflektálni kívánnak az embertelen, zord körülményekre. Egyúttal abban bízunk, hogy a valóság majd úgy alakul az elkövetkező években, hogy a valóság világ és a színház repertoárja közötti párhuzam nem csak sötét színekben jelenik majd meg, hanem boldog, jószándékú, pozitív színezetben is.

Bővebben: <https://budaorsinaplo.hu/tizedik-evadat-kezdi-meg-a-budaorsi-szinhaz-latinovits-neven/>

Irodalmi csemegét is ígértünk újkor olvasóinknak, és meg is találtuk legújabb sorozatunkhoz a megfelelő szerzőt. Ványai Pál 41 éves, Budaörsön nőtt fel, most is itt él már a saját gyerekeivel, és még sehol nem publikált. Ezúton közöljük hetedik novelláját.

A második mágikus ostya

Bent, az immár négyes szintű harcost újra hadra hívták a csatákürtök. A házi varázslónőjével együtt készülődtek, hogy a gyülekezőpontra induljanak, ahol fegyvertársaival ismét vad kalandok vártak rájuk. Fejében a régebbi harcok emlékei kavargtak a jövőbeli, ismeretlen veszélyektől való félelemmel. Olyan reggel volt ez, mint a korábbiak, a nap ugyanarra kelt fel, a zajok sem különböztek, mégis, Ben fejében egy kellemetlen érzés motoszkált. Valami „más” volt.

Magára öltötte legerősebb páncélját, hátára csapta a sokat látott máhazsájkját, és a varázslónő intése ellenére a szütyőjébe rejtett egy második mágikus ostyát. Tudta, hogy ebből csak napi egyet lenne szabad ennie, de úgy érezte, hogy kell most valami, ami még több erőt ad, kell valami, hogy túlélje a lovaglást az ismeretlenbe. Felvette sisakját, és kilépett a kastélyból a csipős reggeli szélbe. Karja libabőrös lett, szeme sarkában apró könnycsepp gyűlt a hidegtől.

Odakint türelmetlenül állt a hűsége csataménje. Halkan szóló hozzá két szót, mielőtt felült volna a hátára, és elindultak. Elöl haladt a varázslónő, lassú ügetéssel, mögötte Ben. Vállát húzta a zsák súlya, a ló sem úgy engedelmeskedett neki, ahogy azt ő szerette volna. Talán az állat is érezte Ben bizonytalanságát.

Az úton csahos vadak morogtak rájuk messziről, de a varázslónő szúrós tekintetét nem állhatta egy sem, mind meghunyászkodott, ahogy közeledtek feléjük. Ben most nem tudott rájuk figyelni, a baljós érzés egyre erősebben kísértette. Körbenézett, hátha megérti az okát, hogy miért látja másnak az eget és a fákat, de nem jött rá, miért erősödik percről percre lelkében a kétség.

Titkon előhúzta rejtékéből az aznapi második mágikus ostyát. Pedig a varázslónő számtalanszor elmondta már neki, hogy a másodikkal csak bajt hoz a fejére, de ebben nem hitt. Nem hihetett, hiszen ha egytől erő járta át a testét egész nap, akkor a második miért ronthatná ezt el? Úgy gondolta, hogy miért ne lehetne tőle még nagyobb hős, miért ne adhatna neki még több bátorságot? Aprókat harapott belőle, ügyelve, hogy amikor a varázslónő néha hátranéz, akkor pont ne rágjon. A várt erő tényleg megjött. Ahogy szétolvadt a testében az ostya varázstartalma, a színtelen ég megkékült, a fák kizöldültek, a nap felragyogott.

A gyülekezőhely felé félúton a nagy Szürke-folyó állta útjukat, ők pedig leszálltak a lóról, hogy átgázoljanak rajta. Mérges vízi lények vártak rájuk, de a varázslónő ereje őket is távol tartotta. Amikor végre átértek a túlpartra, a varázslónő akkor nézett először Benre, és azonnal látszott, hogy neheztel a harcosra. Ben arcán meglátszottak a második mágikus ostya nyomai. A nő hangosan szólt rá:

– Bence, kicsi fiam, megmondtam, hogy nincs több nápolyi! Negyedikbe mész, de úgy nézel ki, mint egy óvodás – mondta, és benyárlazta az ujját, hogy a csokifoltokat letörölje fia arcáról.

Ben, a négyes szintű harcos megsemmisült, Bence a negyedikes álmodozó pedig hátralépett, mert gyűlölte más ragacsos, meleg nyálát érezni az arcán. Anyja utánanyúlt, de későn, Bence a biciklijét fogva gyorsan kihátrált előle, vissza a Szürke-folyóba, vagyis a budaörsi Szabadság útra. Először fékcikorgás tépte meg a mögöttük újra közlekedő autók monoton zaját, majd egy hangos csattanás.

Bent, a harcost elkapta a Szürke-folyó egyik mérges vízi lény, a varázslónő nem tudta megvédeni. Csak feküdt összetörten, és az elvonnuló felhőket nézte. Mozdulni alig tudott, mindene fáj, és megértette, hogy a második mágikus ostya tényleg bajt hozott a fejére, hallgatnia kellett volna a varázslónőre, aki most ott sirt fölötte kétségbeesetten.

– Anya – szólalt meg nehezen a kisfiú, – ugye még azért találkozhatok a többi harcosal?

A nő egyből megértette, hogy az osztálytársairól beszél, mert kisfiú egész nyári szünetben mást sem csinált, mint képzeletbeli sárkányokkal és gonosz varázslókkal küzdött. Bólogatott neki, miközben óvatosan fia véres arcát simogatta. Nem merte levenni a fiú fejéről a biciklis sisakot, tudta, hogy akár a gyerek gerince is megsérülhetett.

– Mindjárt itt lesznek a mentők – szólát hátulról egy idegen, kezében mobiltelefonnal. Egyre többen gyűltek köréjük bámészkodva, és a gázoló autóst szidva, aki most csak ijedten és tanácstalanul állt a kocsija előtt, és nem győzte hangoztatni, mennyire sajnálja, ami történt.

Ben, a négyes szintű harcos megmozdította a lábát, majd a kezfejtét. Iszonyatosan fáj, de legalább mozogtak. A kis harcos óriási sólymok vijjogó hangját hallotta a távolból.

– Ott jön a mentőautó! – szólalt meg újra a mobilos.

Ben fölé hamarosan három vörösruhás védővarázsló hajolt, hogy beemeljék a sárga hintójukba. Tudta, hogy már nincs miért aggódnia, jó kezekben lesz, erős védőbúbáj veszi körül.

ÍRTA: VÁNYAI PÁL
FOTO: PIXABAY

Itt tudsz segíteni...

Ezen a számlaszámon lehet segíteni annak a budaörsi családnak, amelyeknek a háza szeptember 1-én csütörtök délután leégett a Rába közben: 1177342506444800, külföldről utalás esetén elé kell írni, hogy "hu 05". (A család egyéb jövedelme nem erre a számlára érkezik, ezen csak az adományokat fogadják!)

A múlt pénteki híradások szerint két egybeépített, budaörsi családi ház tetőszerkezetében csaptak fel a lángok a Rába közben, amelyet öt vízsugárral oltottak el a törökbálinti, a fővárosi, valamint a budaörsi tűzoltók. A konyhában lévő gázipalackokat szerencsére sikerült időben kivinni, hiszen ha azok felrobbannak, még nagyobb lett volna a kár.

Viszont a ház tetőszerkezete így is teljesen leégett, a házban lévő bútorok, ruhák, eszközök, egyebek pedig használhatatlanná váltak.

Az épületekben egy idős házaspár élt, a 82 éves Csaba bácsi és felesége Margó néni. Továbbá a fiuk, az 51 éves Csaba, aki a feleségével és a 12 éves kisfiukkal nemrégiben költözött haza külföldről. (Az idős házaspár másik fia, aki korábban segített nekik, főként az édesapának az édesanya ápolásában, öt éve hunyt el, testvére ezért is tért vissza Budaörsre.)

A tűztől a ház lakhatatlanná vált, ezért a budaörsi önkormányzat ideiglenesen, fél évre egy bútorozatlan szociális bérlakásban helyezte el őket. A legfontosabb dolgokat a családsegítő munkatársai vittek már nekik, de még nagyon sok mindenre lenne szükségük.

„Magamnak nem szeretnék senkitől, semmit kérni, hiszen vannak nálam jobban rászorulóknak” – fogalmazott a Budaörsi Napló kérdéseire válaszolva Csaba. „De a szüleimnek minden segítség jól jön és köszönjük” – tette hozzá.

Az elégett tárgyi emlékeket, amelyek az évtizedek alatt felhalmozódtak a leégett házban, természetesen nem lehet már pótolni. De összefogással talán minden mást igen!

A tűzoltóság hivatalosan még nem állapította meg a tűz okát, de elektromos hibára gyanakszanak, ami azonban Csaba szerint nem valószínű. Ugyanis az első lángok a külső teraszon csaptak fel, ahol nincs sem konnektor, sem vezeték, és egy éve alig használták. A ház jelen állapotában lakhatatlan – erősítette meg a közleményben

leírtakat a férfi lapunknak -, de az még nem dőlt el, hogy fel lehet-e újíttani vagy teljesen le kell bontani. Mindkettő elsősorban pénz kérdése, hiszen a törmelék elbontása és elszállítása is több millió forintos tétel. „Az önkormányzat felvetette, hogy a szüleimet felvennék az idősotthonba, ami megfontolandó ugyan, de a nem igazán szeretnék” – tette hozzá. A cél tehát inkább a ház rendbehozatala, a realitásokat figyelembe véve.

Kapcsolatfelvétel e-mailon lehetséges: budaorsituz@gmail.com

BOR ÉS PEZSGŐKÓSTOLÓ

Evans Victoria magyar bajnok sommelier-vel

2022.09.29. | 18:30 | CSIRI Budaörs

Hetente nyílt nap a Kipp-Kopp Óvodában

Gyógypedagógus, gyógytornász, logopédus és dietetikus is segíti az óvodapedagógusok munkáját és minden gyermeknél a felvételtkor egyénileg felméri a részleges zavarát, majd az óvoda utolsó évének a végén az újabb felméréskor általában az igazolódik, hogy valóban sikerült rendezni azt. Milyen módszerekkel? Kiderül a cikkből.

Amikor beteg a gyermek, orvoshoz visszük. Ha azt akarjuk, hogy tanuljon meg úszni, úszó edzőhöz. No, de mi alapján választunk óvodát? Az óvoda felszereltsége vagy az óvodavezető, esetleg a csoportot vezető óvónő személye a fontosabb?

„A Kipp-Kopp Óvodában gyógypedagógus, gyógytornász, logopédus és dietetikus segíti az óvodapedagógusok munkáját. Tehát több terület kiváló szakembereinek az együttműködésével érjük el, hogy akár a lassabban fejlődő kicsik számára is minél teljesebbé és boldoggá tegyük az óvodás éveket” - mondja kérdéseinkre válaszolva dr. Kopp Miklósné, Ágri néni, az óvoda alapítója. Visszaemlékezve a kezdetekre: a Kipp-Kopp elődje, a Beszélj Velem Alapítványi Óvoda 25 évvel ezelőtt jött létre, amikor egy Ági néninek hálás édesanya

létrehozta a kiemelten közhasznú „Beszélj velem Alapítványt”, ami az óvoda működtetője lett. A cél az volt, hogy minél több nem, vagy nehezen beszélő gyermek tanuljon meg iskolás korára beszélni. „És a cél ma is az, hogy minél több óvodás gyermeket juttassunk el az első osztályba úgy, hogy a magyar nyelvnek - életkori sajátosságoknak megfelelően - teljes egészében birtokában legyen”.

Milyen módszerekkel teszik ezt? „A beszéd a legfinomabb mozgás, így azt megelőzi a nagymozgás és a finommozgások. Ezért fontos a szabadidős sport, más mozgásfajták népszerűsítése. Valljuk azt, hogy ép testben ép lélek. Így olyan sportágakat, interaktív tevékenységeket is megismernek a gyermekeink, amelyek a fejben dőlnek el. Ilyen a szenzomotoros integrációs mozgásfejlesztés, a lovaglás, az ovifocis, a tánc, az úszás és a speciális vizitorna. A „Mozogj velem!” projektum védnöke Czene Attila olimpiai bajnok úszó”.

„A művészeti nevelés újabb területeken tárja fel a kicsik tehetség csíráját. A mozgásszervek koordinált mozgása, a személyiség pozitívumait erősíti meg. Ezért az „Ismerd meg a világot velem” projektum része az óvodakert elkészítése, a környezetünk, a madarak megfigyelése továbbá a dráma foglalkozás, a csoportmunka fejlesztése, a kooperáció tanulása, a zeneoivi, a kirándulások, a könyvtárlátogatás és a színjátszatok.”

És mivel a fő cél, hogy a gyermekek az írás-olvasás-számolás elsajátításához az első osztályba „tabula rasa”-val in-

duljanak, ez a „Beszélj velem” folyamat itt már a kiscsoportban (Katicák) kezdődik, folytatódik a

középső csoportban (Mackók), majd nagycsoportban (Mókások) a logopédus által tartott iskola előkészítő formájában zárul le.

Minden gyermeknél a felvételtkor egyénileg felméri a részleges zavarát, és az óvoda utolsó évének a végén az újabb felméréskor általában az igazolódik, hogy sikerült rendezni azt. Hiszen a személyre szabott foglalkozások a kis létszámú csoportokban, a professzionális hozzáértés, mivel minden csoportot két szakképzett pedagógus vezet, szintén szakképzett segítővel, és a hiteles képességfejlesztés a szakkörökben a három vagy négy év alatt meghozza gyümölcsét.

Kinek ajánljuk a Kipp-Kopp Óvodát? „Annak, aki nyugodt, egészséges, családias környezetet szeretne a gyermekének és biztos felkészítést az iskolára, aki kíváncsi rá, hogy miben lesz majd később tehetősebb a kislánya, kislánya és aki szeretné, hogy odafigyeljenek a gyerekeire. És ezt nem csak ígérjük, hiszen hetente tartunk nyílt napot, hogy bárki bepillantáson az óvoda életébe.”

Így gondold át, ha stresszes vagy!

Utána jutott eszedbe, hogy mit kellett volna mondani a főnöknek, az ügyintézőnek, a szomszédnak, a gyerekek tanárának, de az adott pillanatban a stressz lebént és csúnya vita, sírás lett a konfliktus vége? Cikkünk szakértő szerzője egy olyan módszert mutat be, amit alkalmazva, magadat megnyugtathatva sikeresen oldod meg a mindennapokban a nehéz helyzeteket.

Befizettek egy hajóútra, de amikor megkapták az utazáshoz a szerződést, kiderült, hogy az apró betűs részben olyan kitételek vannak, ami miatt ők nem tudnak menni - mesélte néhány hónapja egy ismerősöm. Az idegesítő az egekbe szökött a vérnyomása és arra kért, hogy segítsék megnyugodni, mert hallotta, hogy ilyesmivel (is) foglalkozom. Végig csináltuk a folyamatot, megfelelő kérdésekkel megbeszéljük a lehetséges alternatívákat, akcióttervet készítettünk. Egy hét múlva ragyogó arccal hívott, hogy minden úgy történt, ahogy eltervezte, higgadtan át tudták beszélni egyrészt a párjával, másrészt az utazás szervezővel, hogy végül azt kapták, amit szeretnének. Azóta megjöttek a nyaralásról, az utazás remekül sikerült. „Mi lett volna velünk, ha első dühömben

azonnal visszakerem az előleget” - morfondírozott. „Mennyi élmény-nyel lennénk szegényebbek. Hát igen, ahhoz, hogy józanul, átgondoltan tudjak reagálni a történésekre, higgadtan kell maradnom. Sokat segített...” - zárta le a beszámolót.

A stressz a mindennapi rohanó életünk kényeszerű velejárója. Gond van a gyerekekkel, nem tanul, párkapcsolati kommunikációs félreértések árnyékolják be a mindennapokat, nehezen boldogulunk a kollégákkal, a szomszédokkal, idegesítő szokások keserítik a mindennapokat, gyakran szorongunk feladatok elvégzésével kapcsolatban és sorolhatnám. Ma már tudományos kutatások igazolják, hogy a testünk különféle sokszor súlyos betegségekkel lázad, ha elfojtjuk az érzelmeinket, vagy ha nem vagyunk képesek megfelelően kifejez-

NLP - COACHING SZEMLELETBEN

ni azokat. Pedig van, hogy elég akár egyetlen jól eltalált mondat a stressz oldásához.

Az általam alkalmazott módszer az „NLP - coaching szemléletben”. A rövidítés jelentése Neuro (az elme) Lingvisztikus (a nyelv) Programozás. Az idegrendszer szabályozza a testi funkcióinkat, a nyelv meghatározza, hogyan lépünk kapcsolatba az emberekkel, a programozás pedig a világ modelljeit jelenti, melyet mi alkotunk. Az NLP tehát eszközöket és képességeket biztosít az egyéni fejlődéséhez, keretet biztosít a megértéshez. Következésképpen alkalmazva megtanulható, hogy ne utána, amikor már késő, hanem a probléma felmerülésekor lássuk át a helyzetet és tudjunk arra jól reagálni.

Milyen esetekben tudok segíteni? A hétköznapi apróbb stresszes helyzetekben, mint például araszolás a reggeli csúcsban, soha nem találom induláskor a kulcsom, a kollégám pont akkor telefonál hangosan, amikor koncentrálnom kell. A kihívások kapcsán rendszeresen jelentkező stresszek esetén, például állásinterjú, vizsga, verseny stb., és a főbb feladatok megoldásában, egyebek között ha szorongsz a tömegben, hivatalokban.

Mi fog történni? Szembesülünk a problémával és megforgalmazzuk a problémát. Majd közösen végigbeszélve megtaláljuk a saját élményeiden keresztül a tartós, saját megoldást. A számodra kialakított, egyéni megoldási mód veled marad, így később, más hasonló saját stresszes esetekben is képes leszel alkalmazni, mert test-tudati szinten tanult meg kezelni - korunk népbetegségét - a stresszt.

ÍRTA: PREINER ANNA Mária
COACH, NLP MESTER, MOTIVÁCIÓS TERÁPEUTA

BŐVEBBEN:

<http://pscoachmuhely.hu/preinerannamaria>

A sikeres nyári táborok után, ahol a nyelvtanulás mellett persze a sok-sok játékon volt a hangsúly, szeptembertől újra indul az oktatás a Nyelvek játszva Nyelviskolában. Hat éve működnek Budaörsön, a Hajnal utca 7-ben, közel a Kesjárhoz és az Egyes iskolához. Német és angol nyelvtanfolyamokra lehet jelentkezni, és ez az egyetlen hely a városban, ahol a németesekkel egyénileg is foglalkoznak.

„Kezdetben elsősorban óvodásoknak és általános iskolásoknak kínáltunk nyelvtanulási lehetőséget, de ma már egyre több középkorú és felnőtt tanuló jár nálunk” - mondta lapunknak Kolosyné Bene Krisztina az iskola vezetője. Az oktatás középpontjában a beszédképesség fejlesztése áll, amit élményszerűen, 3-6 fős csoportokban érnek el.

A 2022-'23-as tanévre már megkezdődött a beiratkozás és szeptember közepétől indulnak a tanfolyamok.

További információk és jelentkezés a nyelviskola honlapján:

www.nyelvek játszva.hu

Emésztőrendszerünk egészsége a tét

Ha a tárgyi és személyi feltételek rendben vannak, a gasztroenterológus munkájának hatékonysága és szépsége a többi szakmával való együttműködésben teljesebbé válik – véli dr. Rédei Csaba, aki 2017 óta dolgozik a Budaörsi Egészségügyi Központban. Az emésztőrendszer betegségei sokfélék, és az elváltozások sokáig rejtve maradhatnak, ezért is fontos részt venni a szűréseken.

A gasztroenterológia átfogó szakterület, emésztőrendszerünk, elsősorban a gyomor- és bélrendszer megbetegedéseivel foglalkozik. A szakrendelésre a betegek minden esetben beutalóval jönnek, legtöbbször a háziorvos küldi, de sokan érkeznek a fül-orr-gégészetről, a pulmonológiáról, a sebészetről, a proktológiáról, az allergológiáról. 2019-ben hitezen keresték fel a budaörsi gasztroenterológiai szakrendelést, amit a COVID-időszakban vizsgáló orvosok is – a Budaörsi Egészségügyi Központban mindkettő rendelkezésre áll.

A gasztroenterológia gazdag tünettanán belül vannak típusos szimptomák. Ilyen a krónikus gyomor fájdalom, a gyomorerégés, a savas visszaáramlás a nyelőcsőbe (reflux), a hasi fájdalmak, a hasmenés vagy székrekedés (illetve ezek váltakozása), a véres vagy nyákos széklet stb. A háziorvos ezekkel a panaszokkal rögtön a gasztroenterológiai szakrendelésre irányítja a páciensét. Ugyanez vonatkozik a 60 év felettiakra az ún. alarmtünetek – pl. a székelési rend megváltozása, fogyás, mikroszkóposan vagy makroszkóposan észlelt véres széklet – esetében.

Fontos megemlíteni, hogy a gasztroenterológiai sürgősségi esetek kivizsgálása és ellátása – például táp-

lalkozásképtelenséget okozó hányás, véres hányás – nem a járóbeteg-szakrendelés feladata: ilyenkor ugyanis nem szabad késlekedni, a háziorvosnak vagy a sürgősségi ügyeletnek azonnal kórházba kell irányítania a beteget.

A tükrözéses vizsgálatok a szakrendelésen történnek, a műszerezettség megfelelő – mondja Rédei doktor. A gyomor- és vastagbéltükrözésekhez (gasztro- és kolonoszkópiához) a három Budaörsön rendelő gasztroenterológus szakorvos korszerű en-

SZAKISMERET ÉS EMPÁTIA

Dr. Rédei Csaba belgyógyász, gasztroenterológus az egyetem elvégzése után 17 éven keresztül dolgozott a Budai Irgalmasrendi Kórház, majd a Szent Imre Oktatókórház Gasztroenterológiai Osztályán, közben egészségügyi menedzser specialista képzést is szerzett. A Budaörsi Egészségügyi Központ járóbeteg-szakrendelésén 2017 óta fogadja a pácienseket, emellett több helyen folytat magánrendelést. Fő működési iránya a gyomor-bélrendszeri, valamint a máj- és hasnyálmirigy-betegségekben szenvedők vizsgálata, kezelése, gondozása. A betegek gyógyítása során a kölcsönös bizalom megteremtésére nagy súlyt fektet.

doszkópos tornyot használ rutinos asszisztens közreműködésével. A csapat adminisztratív asszisztens egészíti ki. A szakorvosok kérhetnek ultrahangos vizsgálatot, valamint laborvizsgálatokat is – a Budaörsi Egészségügyi Központban mindkettő rendelkezésre áll.

Kiváló az együttműködés a többi szakrendeléssel, ahonnan gyakran emésztőrendszeren kívüli tünetekkel vagy differenciáldiagnosztikai kérdésekkel küldik a betegeket. A tüdő irritációja, a krónikus köhögés mögött például nemegyszer a refluxból származó savas gőz belégzése húzódik meg okként – ennek gyanújával a beteget a pulmonológus küldi tovább a gasztroenterológiai szakrendelésre. A tüdőgyógyászati megbetegedések kizárását követően. Itt tehát a szakmák közötti együttműködésre, teammunkára van szükség, ami a budaörsi járóbeteg-ellátás egyik erőssége.

A sebészet is határterület, a ki-

kolonoszkópia során, a nagyobbakat továbbutalva, kórházi körülmények között lehet kivenni, a beteg biztonsága érdekében hosszabb megfigyelés mellett.

Állhatnak-e a gasztroenterológiai megbetegedések mögött civilizációs okok, ártalmak? Nagyon is. A refluxbetegség tipikusan ilyen. A rendszertelen étkezés, a túlevés, a gyomor megterhelése a lefekvés előtti órákban, a hajszoltság, a dohányzás, a sok kávé, a stressz mind növeli az ún. savfüggő kórképek gyakoriságát. A gyomornyálkahártya gyulladása, a nyombél gyulladása, a fekélybetegségek kialakulása szintén összefügg az egészségtelen életmóddal. Ide tartozik a hosszú időn keresztül, nem megfelelő kontroll mellett szedett fájdalomcsillapítók mellékhatása is, amelyek idővel felmaródásokat, fekélyeket, sőt szövődményeket okozhatnak a gyomorban vagy akár a belekben, ezért többnyire indokolt, hogy az orvos valamilyen gyomorvédő gyógyszer párhuzamos alkalmazását írja elő.

A gyomornyálkahártya-gyulladás és a nyombélfekély gyakori oka a Helicobacter pylori baktérium fertőzése. A betegség gasztroszkópiával és szövettani vizsgálattal azonosítható, antibiotikus kúrával gyógyítható. Időben történő felismerése és kezelése azért is fontos, mert a krónikus fertőzés megnöveli a gyomorrák kialakulásának kockázatát.

A VASTAGBÉLRÁK MEGELŐZHETŐ

A vastagbélrák Közép-Európában az egyik vezető halálok. Népegészségügyi program keretében a hatvan év feletti körében hazánkban székletvizsgálattal alapuló szűrés zajlik, amire a háziorvosok hívják be pácienseiket, illetve küldik ki nekik a mintavételezéshez az eszközt. „A vizsgálaton panasz hiányában is részt kell venni, hiszen pont ez a szűrés lényege” – tanácsolja Rédei Csaba. Tünetekkel, pl. véres széklet észlelésekor haladéktalanul orvoshoz kell fordulni. Fokozott kockázatnak vannak kitéve azok az emberek, akiknek a vérkonai között előfordult vastagbélpolip. A vastagbél rosszindulatú daganatai legtöbbször jóindulatú, könnyen eltávolítható polipokból alakulnak ki hosszú idő alatt. A tünetek megjelenésekor a folyamat sokszor sajnos már előrehaladott; az időben történő felismerés és beavatkozás számos életet menthet meg.

„Itt még a lakótelepen is szeretnek élni az emberek”

Augusztus 10-én délután, a PostART szalonjában Wittinghoff Tamással, Budaörs polgármesterével beszélgettünk az Olvasókör vezetője, Tóth Zoltán. Elsősorban az önkormányzatiság helyzetéről volt szó, de érintettek egyéb, a város életében nagy szerepet játszó területet is, például az egészségügyi központ működését és a lőtér ügyét, illetve az Olvasókör tagjai a jövőre vonatkozó kérdéseket is tettek fel.

A Budaörsi Olvasókör minden hónap második szerdáján beszélgető estet tart, ahova egy író vagy más közéleti személyiséget hív meg. Ezúttal Budaörs polgármestere, Wittinghoff Tamás volt a vendég. Ő egyike azon polgármestereknek, aki nagyon sok ideje áll városa élén (egész pontosan 1991. február 1-től), így az első téma az volt, milyen volt a kezdetekkor és az idők során hogyan változott az önkormányzatiság Magyarországon. Wittinghoff Tamás a rendszerváltozástól mindenekelőtt az önrendelkezés szabadságát remélte (hogy egy település, annak lakossága a saját ügyeiben kizárólagos döntéshozó legyen), bár már akkor is tudta, hogy ezek megvalósulásához anyagi forrásokhoz is kell jutni. Azt azonban hozzátette, nem gondolta volna, hogy harminc évvel a rendszerváltozás után egy kormánypárti polgármester fogja azt mondani, hogy gyakorlatilag fölszámolták

az önkormányzatiságot és ez már a tanácsrendszer újjáélesztése.

A város jó fekvése miatt, illetve a területek tulajdonosaival egyezkedve sikerült elérni, hogy az autópálya melletti mocsaras területre kereskedelmi-szolgáltató cégek jöttek, és az ó adójukból fejlődött Budaörs színvonalas várossá, valósulhattak meg a közösségi célok, épültek az óvodák, iskolák, a sportlétesítmények, közterületi fejlesztések... stb. A fejlődés kapcsán Tóth Zoltán megjegyezte, ő a családjával 1990-ben költözött Budaörsre, és még jól emlékszik arra, hogy 10 amperben volt korlátozva a háztartások áramellátása. Ezzel együtt szóba került az is, hogy régen a lakosság is türelmesebb és együttműködőbb volt – míg az esőcsatornákat, a vízvezeték rendszert kialakították, áramfejlesztést eszközöltek –, mint ma.

Mostanra meg ezek elöregedtek, illetve egészségtelen például, hogy elavult abesztcsöveken át érkezik az ivóvíz, de a közművek felújítására a Csatornázási Műveknek nincs sem forrása, sem munkaerő kapacitása, hiszen – mint már többször is elhangzott a város más fórumain –, a rezsi-csökkentés oda vezetett, hogy a szolgáltatók nem hogy fejleszteni nem tudnak, de még a hibák javítására sem képesek napokig, ahogyan arra volt példa idén júliusban, amikor egy csőtörés miatt napokig folyt a víz az egyik kertvárosi városrészen.

Szokás, hogy az ilyen olvasóköri rendezvényeken teret kapnak a hallgatóság kérdései is, ezúttal sem volt ez másként. Az egyik kérdés érdeklődött, a polgármester mit emelne ki Budaörsön az agglomeráció többi részéhez képest. Wittinghoff Tamás szerint sok mindent lehetne említeni, Budaörs színes

kulturális életét vagy a sporteredményeit, de fontosabb, hogy itt még a lakótelepen is szeretnek élni az emberek, ami egyébként zöldebb, mint más lakótelepek. Ezen kívül kiemelkedő a szociális mocsaras területre kereskedelmi-szolgáltató cégek jöttek, és az ó adójukból fejlődött Budaörs színvonalas várossá, valósulhattak meg a közösségi célok, épültek az óvodák, iskolák, a sportlétesítmények, közterületi fejlesztések... stb. A fejlődés kapcsán Tóth Zoltán megjegyezte, ő a családjával 1990-ben költözött Budaörsre, és még jól emlékszik arra, hogy 10 amperben volt korlátozva a háztartások áramellátása. Ezzel együtt szóba került az is, hogy régen a lakosság is türelmesebb és együttműködőbb volt – míg az esőcsatornákat, a vízvezeték rendszert kialakították, áramfejlesztést eszközöltek –, mint ma.

Szóba került, hogy az egészségügyi központban hangsúlyossá vált az egynapos sebészet, amire a polgármester elmondta, hogy ha nem lenne, akkor a 32

után megszűnt, és a rendszerváltás után kezdtek Igaly leszármazottai újra működtetni, de közben benépesült a környék, illetve gyermekotthon alakult ki a közelben, ráadásul a szemközti természetvédelmi terület létezését is tudomásul kell venni. S bár a bíróság jogerősen kimondta, hogy nem működhet, ennek ellenére a helyi és megyei rendőrség megadta az üzemeltetési az engedélyt – foglalta össze a több évtizedes történetet a polgármester nagyon röviden.

szakellátás sem volna, mert az állam csak az ellátások mintegy felét fizeti, a többi az egynapos sebészet fizetős része fedezi, így járulva hozzá az alapellátáshoz.

Volt felszólaló, aki a Budaörsi Latinovits Színház jövőjéért aggódott. A polgármester elismerte, hogy a színház kiemelkedő kulturális értéket nyújt, ezért az önkormányzat mindent megtesz, hogy segítse fennmaradni a színházat a nehéz helyzetben is.

Más a városi buszjáratról érdeklődött, de megnyugtató választ kapott, a kisbuszokat nem tervezik megszüntetni.

Említésre került a lőtér ügye. Az eredetileg Igaly József lőtér a hetvenes években létesült, de

Van-e törekvés Budaörsön a csapadékvíz felfogására? – érdeklődött valaki. A magánellenkezők, egyénileg megvalósítható, de nagy, közös tározók kialakításához nincs elegendő szabad terület Budaörsön belül – tudtuk meg. Annnyit sikerült vízügyben elérni, hogy legalább már a budaörsiek szennyvíze nem a Hosszúréti patakba ömlik – a Törökbalint határban lévő szennyvíztisztítón át –, hanem a korszerűbb csepeli tisztítóba vezetik és onnan a Dunába eresztik a tisztított vizet.

A TELJES CIKK A

<https://budaorsinaplo.hu/a-budaorsi-olvasokor-vendege-volt-wittinghoff-tamas-polgarmester/alatt-olvashato>

A világhírű budaörsi őszibarack

Az ősz a betakarítás, a szüret szezonja. Ha szüret, akkor automatikusan legtöbbször a szőlőre asszociál, azonban más csonthéjas gyümölcsöt is ekkor gyűjtenek be. Jelen esetben az egykor Magyarországon kívül is ismert és kedvelt budaörsi (Wudersch) őszibarackról szól írásom.

Magyarországon az 1880-as években indult meg intenzíven az őszibarack termelése. A kertészeti tanintézeté váló budai vincellérskola tette meg az első úttörő jelentőségű lépéseket, hogy meghonosítsa e gyümölcsöt hazánkban. Franciaországból, Angliából és Amerikából hozatták be az első hajtásokat, hogy aztán a Gellért-hegyen, a Sas-hegyen, Nagytétényben Érden és Sasadon kiteljesedjen a magyar őszibarack termelés. Ehhez csatlakozott Budaörs is, hogy aztán szezonban heti 20 vagon gyümölcsöt szállítsanak Angliába.

Mindig is lenyűgözött, amikor annak jeleivel találkoztam, hogy őseink mennyire innovatívok, találékonyak voltak akkor, amikor a körülmények erre készítették őket. Nem átalítottak profilt váltani, megújulni, ha a tőlük független objektív tényezők miatt erre kényszerültek.

Pont ugyanígy jártak Budaörsön, amikor is a Trianoni békediktátummal összefüggésben bevezetett gazdasági korlátozó intézkedések szinte ellehetetlenítették az itteni bor exportját. 1925 körül a magyar bortermelés súlyos válságba került. A kiviteli lehetőségek megszűntek különösen az olyan bor előtt, amelyeket nem úgynevezett történelmi borvidékeken (Tokaj, Villány, Eger stb.) termeltek.

A budaörsi német gazdák tudatában voltak annak, hogy a Budai hegyvidék kitűnő minőségű őszibarack terem, ezért elhatározták, hogy profilt váltanak és ők is az őszibarackra térnek át. Fontos momentumnak tartom még, hogy képesek voltak a közös gondolkodásra és a kooperációra is. Az elhatározást megelőző talajvizsgálat követett, amelynek elvégzésére független szakértőket bíztak meg. Eze alapján meghatározták a termelés irányelveit, legfontosabb szabályait.

Ott ahol az öreg szőlő kipusztult, már őszibarackfákat ültettek. A 10. jubileumi évben visszatekintve meggyőző eredményeket tudtak felmutatni. Egy szezonban akár 600-800 vagon gyümölcsöt is szállítottak el Budaörsről, mintegy 3600 hektáros területről szerte a

kontinensen, vagy akár azon túl is. Budaörs-Őszibarackvárosban 15 gyűjtőponton lehetett leadni a termést.

„A telep egy fehér meszelt ház tágas udvara s nagy ott a sürgés-forgás! Itt a mázsálás folyik, ott a tele ládák leszegezése óriási zajjal. Két oldalt a szélén van a „szektírozó”. Ezt a munkát kizárólag nők végzik. Kezükben egy kartonlapot tartanak, melyen hét különböző nagyságú kör van kivágvá. Ezen keresztül dugják a barackot és aszerint állapítják meg, hogy azok milyen minőséghez tartoznak. A minőséget betűkkel osztályozzák: „A A” minőségtől „B”-ig. Az „A A” minőség darabja cca 30 dkg-ot nyom. Az osztályozómunkát végző személy reggel 8-tól este több óráig napi 1’40—1’60 P-t kap. Ennél a mun-

kánál ezen a telepen kb. 30 nő dolgozik. Az egészen kis gyermekek sem maradnak ki a munkából, ők a zsírpapírostartókat készítik a gyümölcs számára. Az export-gyümölcsök részére különleges, nagyutra- és raktározást kibíró ládák készülnek. A lemezsalát és szállításra kész barackot autóra rakják, hogy a pesti központba hozzák és onnan jegelt vagonokban szállítják Németország, Anglia és Svédország felé.”

Ősszel szinte az egésztelepülés élete az őszibarack körül forgott. Késő őszig tartott az évad, mert jól átgondoltan ültették a fákat és ezért volt egészen korai és késői termés is. A teherautók ezért a teljes évszak folyamatosan hordták el innen kosarakban és ládákban a barackot. Legnagyobb ellenségük a kaliforniai pajzstetű volt.

Az „izes, dűsnedvű, magbaváló” budaörsi őszibarack hírnevének terjesztésére kiállítás is rendeztek, melynek belépti díja az 1930-as évek közepén 2 pengő 50 fillér volt. Ezért cserébe nem csupán a fákról ehettek korlátlan mennyiségben a kitűnő gyümölcsöt, hanem Budaörs valamennyi vendéglőjében jogosultak voltak a résztvevők egy adag pincegyűlésre, bécsiszülethez, vagy 3 tepertőspogácsára. Mindemellé még egy HÉV jegy is járt. Egy-egy alkalommal akár 4000 vendég is részt vett a rendezvényen.

Az 1946-1947-es kitelepítések és az 1944-es háborús menekülés következtében Budaörs elvesztette lakossága 85%-át. A drámai körülmények kicserélődött népesség az 1950-es évek végén lebonyolított erőszakos kollektivizálást követően a Vörös Csillag Tsz keretei között folytatták a tradíciót, tovább termelték a legendás budaörsi őszibarackot. Gyantóton azonban már semmi sem volt olyan, mint a második világháborút megelőző időszakban.

MLECSENKOV LÁSZLÓ
TÖRTÉNESZ – CSALÁDFAKUTATÓ
MÁSODKÖZLÉS, MEGJELENT
proficsaladfa.hu KÖZÖSSÉGI OLDALON

Csak egy pohárkával?

Most van az ittas vezetés főszezonja. Nyár van, szívesen megiszunk egy pohár sört a nagy melegben, vagy egy pohár bort a rendezvényeken. Sokan még most is úgy gondolják, egy-egy kis pohár bor, vagy sör nem akadály a autővezetésnek, pedig ezek az idők már elmúltak.

Zéró tolerancia! Ez a jelmondat talán ismerősen hangozhat.

A hatóságok is igen szigorúan veszik az ittas vezetését. Tudok olyan esetet, ahol a sofőr csak átállt parkolón belül egy másik helyre, mégis komoly baj lett belőle. Ügyvédhez akkor szoktak elkerülni ezek az ügyek, ha a jogosítványra nagy szükség van. Ez főként munka miatt, illetve a családi kötelezettségek miatt merülhet fel. A COVID alatt például különösen fájdalmas volt egy-egy eltöltés, hiszen akkor a tömegközlekedést kellett használnia az idős korú szülőnek, vagy más családtagoknak, akik a féltett idős korúval gyakran találkoztak.

Az ittasság mértékétől függ, hogy szabálysértési, vagy büntetőeljárás indul az elkövető ellen. Amennyiben az alkoholos befolyásoltság 0,50 gramm/liter véréalkohol-koncentráció alatt van, illetve ha a szonda 0,25 milligramm/liter légalkohol-koncentráció alatti értéket mutat, akkor ittas járművezetés szabálysértése miatt indul eljárás. Ha ezen értékek felett van az ittasság, akkor ittas járművezetés büntetése miatt indul meg az eljárás és veszik el a jogosítványt. És hangsúlyozom, a jogosítványt azonnal elveszik, még a helyszínen.

Ezt követően kihallgatás, és az esetek egy részében bírósági tárgyalás is következik. A büntetés jellemzően

pénzbírság, vagy pénzbüntetés, valamint eltöltés, melynek mértéke függ a védekezés módjától, az állítások igazolásától is. Ebben a stádiumban már általában ügyvédi képviselet is szokott lenni.

Gyakran kapom a kérdést, hogy mi van, ha valaki mégis vezet akkor is, ha éppen eltöltött, vagy nincs jogosítványa. Senkit nem biztatnék arra, hogy ezzel könnyelműsködjön, hiszen tavaly óta büncselekmény lett a járművezetés az eltöltés hatálya alatt, illetve elzárással is sújtható szabálysértés lett az engedély nélküli járművezetés. Ne tétézzük a bajt!

Tapasztalataim szerint a legtöbbször nagyon örülnének inkább egy magas pénzbírságnak, pénzbüntetésnek, csak ne kapjanak eltöltést, mert annyira fontos a jogosítvány. Különös méltánylást érdemlő helyzetekben van lehetőség az eltöltés mellőzésére. Feltétlenül javasolom, hogy ezeket végiggondolva, senki ne vezessen egy-egy pohárka alkohol után sem. Hívjunk inkább taxit, vagy sofőrségyt. Ha pedig már megvan a baj, forduljunk mihamarabb hozzáértő ügyvédhez.

DR. MORAVCSIK KRISZTINA

BŐVEBBEN:

moravcsik.hu

KARVÁZY OPTIKA

www.karvazyoptikabudaors.hu

Szemüveg felírás

Kontaktlencse

Szemüveg javítás

OPTIKAI SZAKÜZLET

SZEMÉSZETI SZŰRŐVIZSGÁLAT

GYEREKNEK (5 ÉVES KORTÓL)

ÉS FELNŐTTNEK

2040 Budaörs, Szabadság út 56. (CBA mellett)

Nyitvatartás: Hétfő-Péntek 9-17 óráig

Tel.: 06 23 440-500

TORNÁZZ VELÜNK!
SZERTORNA. FITNESS. AKROBATIKA

LÁNYOKNAK ÉS FIÚKNAK
Orsis, kezdő, haladó csoportok

www.bolettorna.hu

Kötetlen munkaidőt szeretnél?
Fontos, hogy megbecsüljenek?
Szeretsz tanulni, és szereted az újdonságokat?
AKARSZ FIATALOS CSAPATBAN DOLGOZNI
A VILÁG EGYIK LEGNAGYOBB PÉNZÜGYI SZOLGÁLTATÓJÁNÁL?
Szeretnél több pénzt keresni?
Akkor nálunk a helyed!!
Gyere hozzánk dolgozni! Mi mindenre felkészítünk a szakmában.
ÁTKÉPZÉS, FOLYAMATOS OKTATÁS, TÁMOGATÁS, SIKER!
Ezt nyújtjuk Neked!
Csak a szorgalmad kell hozzá!!!!
Várunk egy interjúra a budaörsi irodánkba.
ÖNÉLETRAJZOD KÜLDJ EL
spa.eller.maria2@partner.nn.hu

Gimnáziumi felkészítés magyarból

4., 6., 8. osztályosok számára;
egyéni felkészítés, a hiányosságok korrigálásával;

Budaörsi helyszínen: (+36) 30-203-709

Az új párunk és az ex(ek)

A társkeresésről szóló sorozatunk múlt havi részén sok olvasónk megbotránkozott, ahogy történetünkben a már felnőtt Vivien viselkedett, miután özvegy édesanyja újra társra lelt. Az új családtagok elfogadása nem könnyű, ahogy az ő beilleszkedése sem. Például, hogy miként vagy kell-e egyáltalán találkoznia az ex-szel? Illetve rá való tekintettel mennyire maradhatunk mi magunk „jóban” a volt férjünkkel, feleségünkkel? Vagy: mennyire lehetünk például nyíltan „szomorúak” az új társunk előtt, ha elhunyt párunknak évfordulója van?

Galambos Lajos, művész-nevén Lagzi Lajcsi azért került pár hete a bulvár magazinok címlapjára, mert szakított új társával, mivel a nő nehezményezte, hogy a zenész sok időt tölt a volt feleségével. Az utolsó csepp az volt a pohárban, hogy a zenész és családja közösen mentek el nyaralni. „De hiszen ez a normális, közösek a gyerekek” - írta a kommentelők egyik része, a másik része viszont nagyon is az új hölgy mellett állt ki, mert „miért nem őt vitte nyaralni a gyerekekkel”, illetve „legyen ő az első, ha már együtt vannak, ne a volt feleség.”

Az első két részben hangsúlyoztuk, hogy mielőtt bárki belevág a társkeresésbe, nagyon tudatosan le kell zárnia magában a korábbi kapcsolatát. A második részben Magyar Magdolna ötven feletti ügyvéd és coach így

fogalmazott: „az elváltaknál jó mindjárt tisztázni, hogy előbbi-hat-e még a fa mögül a korábbi feleség.” Persze ez nem mindig olyan egyértelmű, mint a negyedik részben Melinda esetében Bélával „aki szív alakú bonbont is hozott. (...) Megtudtam, hogy még mindig a feleségével él, aki tavaly 160 kilogrammról fogyott le és azóta megcsalja, amúgy meg 38 éve vannak együtt, rengeteg gyereket nevelnek, de az asszonyt semmi más nem érdekli, csak a pénz, hogy vásárolgasson, és a nagyobb gyerekekre bízta a kisebbeket, miközben nyomkodja a telefonját a társkeresésén. Béla meg most vissza akar vágni neki, és ezt még el is mesélte!”

Sok igazság van abban, hogy az „a normális”, ha a volt (házas) társak, különösen ahol közös gyerekek is vannak, a szakítás „gyászfolyamata” után ismét jöbennak. De vajon mit jelent ez a gyakorlatban? A 66 éves Ferinél annyit, hogy bár nem különösebben keresik egymás társaságát, ha valahol összefutnak, udvariasan elbeszélgetnek a volt feleségével. Erre azonban a gyakorlatban több mint húsz éve került utójára sor. A 44 éves Zsókiánál viszont (Lajcsiékhoz hasonlóan) a volt férjrel a közös programok is beleférnek „a gyerekek kedvéért”. Ezzel sincs igazán baj, csak hogy mások szerint ilyenkor Zsóka új élettársát magukkal kellene vinniük, illetve annak gyerekeit. Amire azonban náluk nincs esély. Zsóka esete ugyanis több szempontból érdekes. Volt férje Tamás egy konditeremben személyi edző és jelenlegi párja Balázs, annyira szimpatikusak lettek egymásnak, hogy Balázs edzőt váltott és immár az exhez jár. Azt mondják, nem szoktak Zsókaról beszélgetni, a gyerekekről viszont annál többet, akiket mind a ketten nagyon szeretnek. Csak hogy, „családon belül” maradva, Balázs volt felesége, Éva hallani sem akar ar-

ról, hogy egyáltalán megismerje Zsókat, holott már réges-régen elváltak, amikor az új kapcsolat a képbe került. Akkor miért? „Csak.” Emiatt azonban Balázs a gyerekeivel csak erősen korlátozva tudja tartani a kapcsolatot, és Éva elutasítása miatt évente egyszer mindenképpen csúnya vita alakul ki, hogy Balázs kivel és hol töltsen a karácsonyt. Rendszerint az ex győz, aki a szentestei ünnepi vacsorára a volt férjét új párjával közös otthonukba hívja meg. Balázs tehát ekkor és ott találkozhat a saját gyerekeivel, és vág jópofát a „másik pasihoz”, aki ugye otthon van. Zsóka pedig a békesség érdekében úgy alakítja az életét, hogy náluk a közös családi karácsonyi összejövetel másnap legyen, mire Balázs visszaér.

Márta és Gábor három-négy hónapja „jártak”, amikor egy koncerten belebottoltak Gábor volt feleségébe, Ildikóba. A nagyon elegáns és szemmel láthatóan tehető asszony a hasonló társadalmi helyzetben lévő barátnőjével volt és vidáman ráköszönt a férfire, aki azonban előbb úgy csinált, mintha nem ismerné, majd morgott valamit az orra alatt. A két nő kacagva ment tovább. „Kik voltak ezek?” - faggatta Márta a párját. Mire Gábor elmesélte, hogy harminc (!) éve nem hallott az exéről, gyerekekük nincs és annak idején azért váltak el, mert a nő kevesellte férje jövedelmét, amiből luxusra ugyan nem futotta, de jól megélték, pedig Ildikó még egyetemre járt és egy fillért sem keresett. Viszont a pénz miatt állandóan veszekedtek. A koncert után két-

három héttel Gábor volt felesége bejelölte Mártát ismerősként az internetes közösségi oldalon, aki visszaigazolta és elkezdtek írásban beszélgetni. Kiderült, hogy Ildikót a szülei sokáig támogatták anyagilag, és megtették volna ezt azután is, amikor férjhez ment, de Gábor szerint az sértő lett volna rá nézve, hiszen az apja is eltartotta a háztartásbeli anyját. Így amikor Ildikó mégis csak elfogadott különböző értékesebb ajándékokat a szüleitől, abból hatalmas vita alakult ki, és az utolsó csepp az volt a pohárban, amikor Gábor összecsomagolta a felesége értékesebb holmijait és elvitte a Vöröskereszthez. Márta „a másik felet is meghallgatva” erősen elgondolkozott a történeten és saját lehetséges jövőjükön Gáborral. Bár felmerült benne, végül nem szakított, hiszen harminc év alatt mindenki változik, fejlődik, mindenesetre elhatározta, ha komolyabbra fordul a kapcsolatuk, jó lesz sok minden előretisztázni. Ez a történet ugyan kicsit kilóg e havi témánkból, de a tisztán látáshoz fontos volt, hogy a volt feleség és Márta megismerkedjenek.

Visszatérve Galambos Lajoséhoz, ahol ugye az volt a probléma, hogy zenész és volt felesége ma is „túlsgon jóban vannak”, bizony ilyen probléma nemcsak az elváltaknál merülhet fel, hanem az özvegyeknél is. Sőt, Melinda szerint ott még inkább, mert az „elengedést” nehezíti, hogy a gyász során hajlamosak vagyunk megszépíteni múltat, és az elveszített embert hibátlanak, tökéletesnek látni. Már-

Megtanítom tanulni gyermekét

fejlesztés – szövegértelmezés – a tanulási folyamat elsajátítása (a tananyagot keresztül, 3-12. osztályig)

támogatás a szülőknek, hogyan tanuljanak gyermekükkel

Budaörsi helyszínen: (+36) 30-203-709

pedig egy idealizált volt férjrel, feleséggel szinte lehetetlen versenyezni. A hatvan feletti özvegy-asszonnyal tavaly decemberben beszélgettünk először és két hete megint. Egyfelől nagyon boldog volt, mert idén tavasszal rátalált a férjira, Ernőre, akit keresett, és aki egy korban hozzáillő, romantikus és érzékeny ember. Viszont találkozásunkkor Melinda éppen sírva fakadt, mert aznap lett volna a volt férje 70. születésnapja, és ezen a napon csak órá szeretett volna gondolni, átadni magát a közös emlékeknek, régi fotókat, videókat nézegetni. Miért nem tehettem meg? Mert attól félt, hogy Ernő, akivel tényleg minden rendben, zokon venné, hogy ő még mindig az elhunyt férje után zokog.

Szerintem Ernő megértené – mondtam Melindának, bár magam sem vagyok ebben annyira biztos, sőt, valószínűleg, ha meg is értené, nem esne neki jól. Az interjú alanyaink között ugyanis arra is akad példa, jelesül Eszteré, akinek a volt férje, Zsoltnak a halála vezetett szakításhoz az új párjával, Emillel. Zsolt néhány éve a munkahelyén lett hirtelen rosszul, és bár ekkor már elváltak, a férfi kollégái a volt feleséget értesítették. Ő rohant, ahogy tudott, de mire odaért, éppen a mentőkkel egyidőben, már nem lehetett Zsoltot újraéleszteni. Talán a sokk hatására, de még inkább azért, mert Eszter a válás ellenére (amolyan „se veled, se nélküled” házasságban éltek az utolsó években) mindig szerette a volt férjét, ezért most teljesen összeomlott. Emil utána ment, hogy támogassa, mellette legyen, de amikor azt látta, hogy Eszter zokogva kér bocsánatot a már élettelen Zsolttól a hibáért, Emil úgy ítélte meg, hogy neki itt már nincs teendője, nincs helye. Sok-sok év telt el, Eszter és Zsolt azóta más mellett találta meg a boldogságot, de bizony amikor a nőnek problémái akadnak vagy jelenlegi társával összezördülnek, nála is előkerülnek az elhunyt férjével közös régi fotók és magában olykor felzokog, ügyelve arra, hogy párja ne lássa ezt.

BUDAÖRSI JÓKAI MÓR MŰVELŐDÉSI HÁZ

2040 Budaörs, Szabadság út 26.
www.jmmh.hu +3623 441 541

Szeptember 13.
kedd 19.00

Filmklub:

Külön falka (magyar-szlovák filmdráma, 98 perc, 2021)
Vezeti: Banai Katalin
A belépés ingyenes!

Szeptember 15.
csütörtök 16.00

Zenés Nyugdíjas Est

A belépés ingyenes!

Szeptember 16.
péntek 18.00

Magyar Történelmi Szalon

Előadó: Dr. Kubassek János,
a Magyar Földrajzi Múzeum igazgatója

A belépés ingyenes!

Szeptember 18.
vasárnap 10.00

Csokibár:

VUK (Fabula Bábszínház)

Jegyár: 1000 Ft

Szeptember 19.
hétfő 19.00

Művészetek: Frida Kahlo

Előadó: Gimesy Péter
művészettörténész

Jegyár: 500 Ft

Szeptember 20. kedd 19.00

Beszélgetések

Házigazda: Falusi Mariann és Lang Györgyi

Vendég: Szinétár Dóra

Jegyár: 1000 Ft

Szeptember 21. szerda 19.00

Munkatársas-avagy konfliktusmegoldások

humorral és improvizációval a munka világában

Jegyár: 3500 Ft

Szeptember 22. csütörtök 19.00

Kapcsolatok: Beszélgetésünk mai életünkről!

Müller Péter interaktív előadása.

Jegyár: 2500 Ft

Szeptember 25.
vasárnap 10.00 - 14.00

Népmese Napja

A belépés ingyenes!

Október 3. hétfő 19.00

Vinyl Klub:

Vanilla Fudge (1967)

Előadó: Gimesy Péter

művészettörténész

A belépés ingyenes!

Október 4. kedd 15.00

Idősek világnapja

A belépés ingyenes!

Október 10. hétfő 19.00

Világjárók

Előadó:

Jegyár: 500 Ft

Október 13. csütörtök 19.00

Réglők:

Előadó: Dr. Zingel Szilvia
néprajzkutató-kulturális antropológus

Jegyár: 500 Ft

Október 17. hétfő 19.00

Művészetek: Színek és rezgések

- A színháználta változásai a művészettörténetben napjainkig

Előadó: Környei Ágota képzőművész, múzeumpedagógus

Jegyár: 500 Ft

Felvételi előkészítő magyar nyelvből

csütörtök 16.00-17.00;
első alkalom: szeptember 15.

A 16 alkalmas bérlet ára:
12800 Ft (800Ft/óra)

Vezeti: Hanzelik Éva magyartanárnő

Harry Potter olvasóklub

Harry Potter és a Titkok Kamrája

Október 27. csütörtök 18.00

Vezeti: Gerebenics Nóra

A belépés ingyenes!

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk!

Bővebb infó jmmh.hu oldalon jegyeladás a jmmh.jegy.hu!

A közösségi élet

A Jakob Bleyer Heimatmuseum „A hit közösséget teremt” elnevezésű projektjének őszi programja keretében 2022. szeptember 8-án „Papok, nemzetiségek, közösségek” címmel délelőtt konferenciát tartottak a múzeumban, délután pedig az intézmény hátsó kertjében újonnan létesített elüzetési tanösvény ünnepélyes megnyitója volt.

Az esemény a Heimatmuseum „A hit közösséget teremt” projektjének programozatába tartozik. A konferencia megnyitóján a múzeum igazgatóján, **Gajdos-Frank Katalinon** kívül beszédet tartott **Soltész Miklós**, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára, **Englenderné Hock Ibolya**, a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának elnöke, **Ritter Imre**, a Német nemzetiségi parlamenti képviselő és **Gugán Iván**, az Országos Horvát Önkormányzat elnöke is.

Mindegyikük hangsúlyozta, hogy a történelem viharai, különösen a XX. század során kifejezetten a nemzetiségeket sújtott Malenkij-robot és a kitelepítésben érintett családok számoltak be arról, hogy szenvedéseiket az istenhit enyhítette. „Az istenbe vetett hit, az imádság és a közösség ereje a legnehezebb helyzetben is segít” – mondta **Soltész Miklós**, miután a kormány egyháztámogató programjáról beszélt, ami ilyenformán a nemzetiségek fennmaradását is szolgálja.

Englenderné Hock Ibolya egyúttal arra is biztatott, a közelgő népszámlálás keretében a sváb származásúak vállalják a német nemzetiséghez tartozásukat. A német nemzetiségi tanösvényről elmond-

ta, a módszertani ötlet az Országos Német Önkormányzattól származik, amely évente két tanösvény létrejöttét támogatja, amelyeket általában településeken hoznak létre. Minden tanösvényt a helyi közösség jellegzetességei teszik egyedivé, de az mindegyikre jellemző, hogy hiteltről szóló táblát is tartalmaz, mely meghatározó a német nemzetiségű közösségek életében.

Ritter Imre először felsorolta, mi minden újított fel, hozott rendbe a nemzetiségi közösség a rendszerváltozás után Budaörsön, amelyek zöme szintén a valláshoz köthető. Ugyanakkor lát hiányosságokat a nemzetiségek és az egyház kapcsolatában, például az egyházi fenntartású egyetemek nemzetiségi pedagógus képzésében, illetve a nemzetiségek liturgikus eseményei a nem mindig a nemzetiség nyelvén zajlanak le, ha nem gondoskodnak arról, hogy a pap beszéljen a helyi nemzetiség nyelvén.

A történelmi témájú előadások keretében az MTA és az ELTE Lendület Történeti Folklorisztikai Kutatócsoport öt éves, levéltári kutató munkájának eredményeit mutatták be. Ennek középpontjában a közvetlenül a köznéppel kapcsolatban álló papság áll, illetve szerepük a közösség életében. Ezen át a nemzetiségek, vallások különbözőségeiből fakadó ellentétekről, illetve az azonos közösségben élők összetartásáról kapott a hallgatóság betekintést az elmúlt évszázadok (kb. 1750-1950) ránk maradt forrásanyagából, amelyeket főként a papok saját feljegyzései (úgynevezett ego-dokumentumok: naplók, levelek) szolgáltattak, illetve az olyan bírósági iratok, amelyek valamilyen konfliktust örökítettek meg és a népi álláspontot is közvetlenül tartalmazták.

Muntagné Tabajdi Zsuzsanna előadásában olyan, temetkezéssel kapcsolatos konfliktusokról számolt be, melyek a Balassagyarmat környéki falvakban történtek a XVIII. században. Szügyön például a szlovák eredetű népesség evangé-

likus vallású volt és az egész faluban csak egy katolikus család élt. A katolikus család egy halottjához Balassagyarmatról jött katolikus pap, de az evangélikus közösség nem engedte be őt az evangélikus templomba, ahol egy nemesi kriptába temették a halottat. Konklúzió tehát az, hogy az evangélikus közösség egységesen lépett fel más felekezet befogadása ellen. A csesztveei eset hasonlóképpen, az evangélikus közösség egységesen lépett fel a katolikus tanító ellen, akit elűztek.

Dr. Bárh Dániel a XVIII-XX. századi, a Bácskában előforduló

érdekességről, a hivatalos és a népi akaratból végzett papi szolgáltatásokról beszélt, különösen a szentelményi gyakorlatokról, ami szentségeket kívüli kegyelem közvetítő papi mozzanatot jelent, amiken keresztül az isteni kegyelem kisugárzása megvalósulhat. A népi igényeket kielégítő áldások, a nem kanonizált rítusok nemzetiségként különbözők voltak, mindegyik nemzetiség a sajátját hitte leghatékonyabbnak. Ilyen volt például Szent János és Pál gyertyája, a Wetterkerzen, amit Európa szerte német nyelvterületeken használtak a XVIII-XIX. században, a megszentelt gyertya a nyári zivatart őrzi el, ha meggyújtották.

Hasonlóképpen, a babonás áldás kérésekről szólt **Dr. Bednárík János** előadása, a Budai hegyvidék német falvaiból származó, XIX. századi példák alapján.

Dr. Muskovics Andrea Anna, a Heimatmuseum munkatársa egy tárnoki példán mutatta be, hogy az egymástól távol kialakuló településrészek önálló egyházközség kialakítása felülírta a nemzetiségi ellentéteket. Tárnokon a XVIII. század elejétől tót nemzetiségűeket telepítettek be, akik zárt közösségként éltek. Ennek felbomlása az 1930-as években kezdődött, egyrészt szlovákokul nem beszélő pap került oda, másrészt a fiatalok közül sokan mentek a fővárosba szolgálnak s új szokásokat vittek haza. Egy nagybirtokos pedig felparcellázta birtokát, amely

terület néhány kilométerrel távolabb esett a településtől és a fiatalok oda költöztek, illetve újabb területek felparcellázása történik délebbre, ahova a fővárosból kiköltöző szegényebb munkáscsaládok. Ellentétek alakultak ki a régi és az újabb településrészek lakosai között, a betelepültek és a tótok között, illetve az ófalutól való távolság is arra készítette az új részen élőket, hogy önálló templomuk, egyházközségük legyen. Ez annyira fontos volt számukra, hogy közös összefogással, társadalmi munkában, külső támogatás nélkül építettek fel és rendezték be. 1963-ra ez az épület életveszélyessé vált, és az új templomot is társadalmi munkában építették, mindössze másfél hónap alatt. A két új városrész közösségét (magyarok és tótok) egyesítette ez az összefogás, a közös vallás (római katolikus) alapján.

BORHEGYI ÉVA

JUBILÁL A BUDAÖRSI SPORT CLUB NŐI ASZTALITENISZ CSAPATA

A Budaörsi Sport Club női asztalitenisz csapata szeptember 7-én és 8-án a spanyolországi Linares városában játszott a 2022/2023-as szezon Bajnokok Ligájának csoportküzdelmeiben. 2003 őszén játszotta a Budaörs az első Európa Kupa mérkőzését, ezt követően minden egyes szezonban résztvevője az Európai Asztalitenisz Szövetség (ETTU) valamelyik kupasorozatának.

A 2022/2023-as évad tehát zsinórban a huszadik nemzetközi szereplés.

<https://budaorsinaplo.hu/jubilal-a-budaorsi-sport-club-noi-asztalitenisz-csapata/>

NE DÖLJÜNK BE A TŰZIFA ÁRUSOK HAMIS ÍGÉRETÉNEK!

Lassan itt a fűtési szezon, sokan már elkezdtek böngészni az elsősre nagyon kedvezőnek tűnő ajánlatokat, beszerzési lehetőségeket. A hirdetésekben feltűnnek rendkívül olcsó, jó minőségű akciós tűzifa ajánlatok. Azonban kevesen gondolnak arra, hogy vásárlás előtt fontos lenne leellenőrizni a tűzifát áruló, esetleg házaló árusok hitelességét, megbízhatóságát, pedig ezzel megelőzhető lenne a csalás, amely akár egy egész éves megtakarítást is elvehet a csábítóknak tűnő árú és minőségű tűzifát megvásárlótól.

<https://budaorsinaplo.hu/ne-doljunk-be-a-tuzifa-arusok-hamis-igeretenek/>

BAKANCSKALAND 2022 TELJESÍTMÉNYTÚRA LESZ!

2022. szeptember 24-én, szombaton újra megrendezzük Bakancskaland gyalogos teljesítmény túránkat a Budai-hegységben. Várunk minden természetet és sportot szerető gyereket és felnőttet a Herman Ottó Általános Iskola Bretzföld utcai bejáratától induló túránkon. 10 és 20 km-es távokat választhatok.

Az indítás 8:00-10:30-ig tart. Nevezési díj diákoknak 1000 Ft, felnőtteknek 1500-2000 Ft, távtól függően.

KARAMBOL VOLT A KERESZTEZŐDBEN

2022. augusztus 11-én reggel a Baross utca és a Petőfi utca kereszteződésében összeütközött egy mikrobusz és egy személyautó Budaörsön a Baross utcában, a Petőfi Sándor utcánál.

A műszaki mentést végző törökbálinti hivatásos tűzoltók áramtalanították a járműveket, amelyek akadályozták a forgalmat. A helyszínre vonultak a mentők is.

<https://budaorsinaplo.hu/karambol-volt-reggel-a-baross-utca-petofi-utca-keresztezodesenel/>

ÉGŐ FÁHOZ RIASZTOTTÁK A TŰZOLTÓKAT

2022. augusztus 30-án este fél tizenegy tájban tűzesethez riasztották a budaörsi önkéntes tűzoltókat. A vasútállomásnál, a Raktár utcában égett egy nyárfák és az aljnövényzet.

A tűzesetet a Budaörsi Városi Önkéntes Tűzoltó Egyesület önálló beavatkozó egységként számolta fel, hivatásos egységek nélkül. A tüzet sikerült hamar körülhatárolni és lefektetni.

<https://budaorsinaplo.hu/ego-fahoz-riasztottak-a-tuzoltokat/>

PRIMANIMA 2022

Idén 2022. október 5-8. között lesz a Primanima Nemzetközi Elsőfilmes Animációs Fesztivál, amit már a 10. alkalommal tartanak meg Budaörsön. A szokásos időponthoz képest néhány héttel korábban költöznek be idén az animációs rövidfilmek a Jókai Mór Művelődési Házba, a BABtérbe és további helyszínekre. A felnőtteknek, tiniknek és gyerekeknek szóló filmvetítések mellett ismét lesznek workshopok, beszélgetések és persze bulik. Új formát kapnak a szakmai programok és elstartol a Primanima Jumpstart is, a hibrid tehetséggondozó program is.

<https://primanima.eu/>

Budaörsi Napló

Kiadja: Budaörsi Napló Bt.

Felelős szerkesztő:

ELLER ERZSÉBET eller60erzsebet@gmail.com

Felelős kiadó a Bt. ügyvezetője

Szerkesztőség Budaörs, Szabadság u. 137.

földszint (a parkra néző oldalon!)

Nyitva h.-cs. 10–16 óráig, p. 10–14-ig

Telefon: 0630/6454-643

E-mail: bnaplo@t-online.hu

Főmunkatárs: Borhegyi Éva

Nyomdai előkészítés: Kaszás Zoltán

Terjesztés: Portik Kócsi Róbert

Hirdetésszervező: Eller Mária

Nyomás: **EPC Nyomda** ISSN 1216-1985

AZ AUGUSZTUSI MEGFEJTÉS:

A szilvápítét kóstoltad már?

A HOLLÓSY CUKRÁSZDA

2000-2000 forintos utalványát nyerték:

Nagy Ferenc (Napsugár sétány),

Horváth Józsefné (Fém utca),

Ferencziné Paulik Klára és Landi Mária

Spiritusz	MEG- FEJTÉS 2. Röntgen	Szutykos Knock out	Agancs Nedvetlen	Gyapap- szik Nedű	Öz
MEG- FEJTÉS 1.					Szintén
Liter	Gyertünk! Omladék			Csigafajta Tonna	
Idő- egység		Izolált		Vers végeket!	
		Var betűi Nitrogén		Nepál középe! Korhol	Anód
Eszes	MEG- FEJTÉS 3. Terítő		Ózlandi hósi ének		
Növény	Kén Á. I.	Varázsló Settenke- dett	Olasz folyó	Jókedvű	Sumér ég- isten
Tümemé- nyes Péksíte- mény			Bunda Anyátlan Lobogva fő		
		Angol- ha Sugár		Alkohol Római 50	
Oxigén	MEG- FEJTÉS 4.				Szomo- rúság
Felmenő	Banán- végeket! Észak	H. R. Jód		Végtag Amper	
Kiejtett msh.		Korona			Tehén- hang

Beküldési határidő: 2022. október 7-ig

CSIKY GERGELY UTÁN,
MIATT ÉS HELYETT ÍRTÁK
A MOHÁCSI TESTVÉREK

az üzlet az üzlet, avagy eladó a menyasszony

RENDEZŐ MOHÁCSI JÁNOS

BEMUTATÓ 2022. OKTÓBER 1.

www.latinovitsszinhaz.eu

Hollósy
ALAKÍTVA 1988
"cukrászat"

BUDAÖRS, Ibolya utca 1.
Tel.: 23/420-840 | Nyitvatartás: mindennap 10–19 óráig
www.hollosty-cukraszat.hu | info@hollosy-cukraszat.hu
facebook.com/hollosty.cukraszat

**IRODA XPRESSZ SZÁMÍTÁSTECHNIKA -
IRODATECHNIKA SZAKÜZLET ÉS SZERVIZ**

KUPON
-15% kedvezmény javítási munkadíjából, 1 alkalommal használható fel

Új-használt laptop, pc adás-vétele, tablet, kéziszerszámok, monitorok, nyomtatók, pc alkatrészek, fénymásolók, irodaszek, LED izzók, GPS, tintapatronok, tonerek, kábelek, vírusirtás, programok telepítése, Wifi beállítás, rendszergazdai munkák

23-331-327

Nyitvatartás: H-Cs: 9-16:30-ig, P: 9-16-ig E-mail: info@irodaexpressz.hu

Törökbálint Bartók Béla u. 15.

Bővebb információ, időpontegyeztetés:
(+36) 23 789 885, (+36) 20 455 6999
számokon vagy a helyszínen személyesen.

VÁRJUK SZERETETTEL,
VÁLJEK EGÉSZSÉGÉRE!

BÜLAKE Buda-központi Lámpa-
színház és színházterület
színházterület

www.bulake.hu

KÖRÖMKORREKCIÓ, BENÖVÉS,
TYÚKSZEM KEZELÉSE, KÖRÖMPROTÉZS,
ESZTÉTIKAI PEDIKŪR, SZIKE MENTES PEDIKŪR,
GYÜMÖLCSAVAS HÁMLASZTÁS (GLAMFOOT),
GÉLLAK ÉS PARAFFINOS ÁPOLÁS
(KÉZRE ÉS LÁBRA)

PEDIKŪR ÉS MANIKŪR

MOBIL:
0670/341-1159

HÁZHOZ IS MEGYEK!
KURCSICSNÉ BODI EDIT

OPEL CROSSLAND

VAN AUTÓ.

VAN ÁRGARANCIA.

OPEL FÁBIÁN BUDAÖRS

WWW.OPELFABIAN.HU

OPEL FÁBIÁN BUDAÖRS

OPEL

FÁBIÁN
— AUTÓ —

Az árgarancia a készleten lévő gépkocsikra vonatkozik. A gépjárművek felszereltségéről és a részletekről kérjük, érdeklődjön az Opel márkakereskedésünkben vagy a www.opelfabian.hu weboldalon.

Opel Crossland fogyasztási adatok: 4,5-6,1 l/100 km, CO₂-kibocsátás: 118-143 g/km